Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 139. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го ЛИПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 28, 1981 No. 139. VOL LXXXVIII

„Ню Йорк Таймс" згадав Україну в польському контексті

Ню Йорк, Н. Й. (Л. В-а). — Авторка Флора Люїс, аналізуючи події в Польщі й шляхи, якими вони далі будуть розвиватися, згадує також побіжно Україну. Пише Ф. Люїс про різні можливості, які лежать перед Москвою для розв'язки польського, дражливого для СССР, питання в докладній статті під заголовком „На нещастя Совєтів, Польща є чимось дуже особливим", що вміщена в недільному числі з 19-го липня, і каже, що найправдоподібніше війни Москва — якби вона до цього не рвалася, щоб скрутити „гідру" польського опору, — не позпічне.

На перешкоді військовому втручанні стоять, на думку Ф. Люїс, кілька причин: з уваги на активні воєнні дії в Афганістані Москва мусіла б битися на два фронти; готовість поляків, і то польського війська, до боротьби проти такої інвазії історичного ворога Польщі — Росії, якій тепер недвозначно поляки пригадують сумнозвісну Тарговицю, де в 1792 році польська шляхта, не можучи сама справитися з повсталим посполитим людом, дістала „допомогу" від Росії так, що Польща перестала існувати, як самостійна держава на ціле століття; відмінність поляків, які стануть проти совєтських військ і від інтелектуалів чеських, які б'ючись з робітництвом 1968 роців Празі, і від мадярських молодиків, які в 1956 році хотіли відстояти свою батьківщину від совєтського загарбника. Тут, — пише авторка, — совєтські війська матимуть проти себе і частину вишколеного війська і зорганізоване робітництво у профспілці й селянство.

Як причину „холодности" Росії до гарячої розв'язки проблеми висуває Ф. Люїс ще одну „ідеологічну" причину — тяжко бо буде Москві переконати навіть власне докраю закаптурене і стероризоване населення, що уряд СССР діє в інтересах „народу", „пролетаріяту" чи інших „трудящих", б'ючись з робітництвом Польщі.

А для українців, як найвагоміщу причину, подає авторка можливі заворушення на Україні, „де зростає український націоналізм і де мешкає багато етнічних поляків". Відбувається фермент, — згадує Ф. Люїс, — і в Балтійських країнах.

Тож враховуючи все це Москва приневолена лишити полякам вільну руку навести їй бажаний лад у країні власними — польськими — руками, що і відбулося. На форумі нещодавно закінченого конгресу Польської комуністичної партії, в понеділок, 20-го липня вибрали поновно Станіслава Каню першим секретарем партії.

ЗСА злагіднюють критику Бегіна

Вашінгтон. — Після гострого засуду прем'єра Ізраїля Менахема Бегіна за масивні бойові акції проти палестинських партизан і терористів американським секретарем оборони Каспаром Вайнбергером і заступником державного секретаря Вілліямом Кларком, речник Білого Дому Джеймс Бейкер злагіднив ті ті два виступи. Він пояснив, що вони обидва тільки частково висловлювали поставу й оцінки американського Уряду.

Там де секретар Кларк і секретар Вайнбергер засуджували прем'єра Бегіна, вони говорили за себе. „Там, там де вони накликували до повздержливости і поміркования усіх сторін, вони говорили за адміністрацію" — сказав Бейкер. З офіційних кіл у Вашінгтоні й далі потверджують, що ні презедент Роналд Реґен, ні державний секретар Александер Гейґ не є задоволені розміром ізраїльських відплатних акцій, але публічні засуди ізраїльського прем'єра і його оборонної політики ні до чого не ведуть. Тому їх треба припинити. У Вашінгтоні підкреслюють, що спеціяльний висланник Президента Філіп Габіб уже був близький до переконання сирійців, що щоб вони забрали свої ракети з Ливану, що є одним з найбільш спірних пунктів, але Ізраїль своїми бойовими акціями зірвав цю можливість. З другого боку деякі чинники у Вашінгтоні висловлюють припущення, що ізраїльський уряд так гаряче виступає проти присутности сирійських ракет совєтської продукції на терені Ливану, щоб мати претекст до збройної реакції. Самі собою ті ракети не є особливою загрозою для Ізраїля, а тільки прецедeнсом на майбутнє для приміщення тяжких ракет далекого засягу.

В американських оцінках квестіонованою є справа летунської атаки Ізраїля на столицю Ливану Бейрут. Наслідком того налету загинуло понад 300 людей, а понад 800 ранених. Ізраїльські літаки збомбили будинки, в яких приміщувалися команди палестинських партизан і терористів, але жертвою впало багато цивільних мешканців Бейруту, які мешкали в поблизу й не мали ніякого відношення до палестинських партизан. Після тієї атаки прем-єр Бегін заявив, що вона започаткувала новий етап у поборюванні партизан ізраїльськими збройними частинами. Від того налету ізраїльські військові частини атакуватимуть приміщення партизан навіть в найбільш заселених пунктах, чого вони дотепер не робили.

ЗБЕНТЕЖЕНА МОСКВА ВИЧІКУЄ

Москва. — Совєтські лідери мали випробувані методи у відношенні до ЗСА. Тепер ті методи завели. Світова політика ЗСА, формульована й переводжена в життя державним секретарем Александром Гейґом, комплетно здезорієнтувала й спантеличила совєтських лідерів. Їм не залишилося нічого іншого тільки чекати на її дальший розвиток.

Почав своє урядування президент Роналд Реґен під знаком звільнення американських дипломатів, в'язнених 444 дні ісламськими фанатиками за згодою теґранського уряду й особисто аятолли Хомейні. Опісля прийшли реалістичні й рішучі заходи в справі Афганістану, Пакістану, зближення з Китаєм, тверда й безкомпромісова постава проти совєтських маневрів і загрози збройного нападу на Польщу, успішне наладнування спірних справ між ЗСА і її союзниками, головно промисловими країнами, накінець несподіване перемир'я в ізраїльсько-палестинському конфлікті. А з другого боку знесення ембарґа на вивіз американського збіжжя до Совєтського Союзу. Все це до краю збентежило неприготованих совєтських лідерів. Кожне з тих потягнень було для них несподіванкою, всі вони разом створили зовсім нову дійсність.

В стосунку до попередніх адміністрацій Москва послуговувалася обіцянками й миролюбними заявами та застрашуванням. Тепер ці методи зовсім не викликують ніяких наслідків, навпаки Вашінгтон веде свою політику згідно своїх плянів і намірів, зовсім не беручи до уваги совєтських енунціяцій.

Та політика вже принесла неабиякі наслідки, найвиразніше видно це на випадку КНР. Передтим Совєтський Союз погрожував драстичними протизаходами, якщо ЗСА зважуться на таке зближення з Китаєм, яке обімало б також постачання американської зброї й технології тій країні. Після американського домовлення з КНР в справі продажу американської зброї Москва зовсім не зареаґувала. Найбільший результат американської політики слідний у відношенні до Афганістану. Останньо совєтські дипломати заговорили про можливості відтягнення совєтських військ з Афганістану, якщо американці і їх союзники зменшать свій натиск у районі Перської затоки та в дозброєнні.

Відомий совєтолог, проф. Колюмбійського університету і керівник дослідного Центру Східньої Европи, Северин Біялер, повідомив, що згідно з отриманими інформаціями Москва шукає інших можливостей співіснування з вільним світом, приймаючи що американська сторона з її союзниками не повернеться до детанту, полученого з усебічною співпрацею між СССР і вільним світом. До цього додають інші совєтологи й знавці совєтської політики, що Москва робить підготовчі заходи для зміцнення тиску на терені Африки, Середньої Америки та в обширі Перської Затоки.

РЕПРЕСІЇ СУПРОТИ СІЧКІВ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ В ТАБОРАХ

Ню Йорк, Н. Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Між отриманими з України документами є копія скарги Стефанії Петраш, дружини Петра Січка і матері Василя Січка, яку вона 10-го листопада 1980 року написала до головного прокуратора УССР.

Обидва Січки, члени Української Гельсінкської групи, засуджені в 1979 році за „розповсюдження злісних наклепницьких вигадок на радянський державний і суспільний лад" відбувають свої трирічні терміни покарання в таборах.

„Головному прокуророві УРСР від Петраш Стефанії Василівни, проживаючої в Івано-Франківській обл., м. Долині, вул. Панаса Мирного 14.

Скарга

Мій чоловік, Петро Січко, і мій син, Василь Січко, були заарештовані 5 червня 1979 року і засуджені 4 грудня 1979 року за ст. 187' КК УРСР на 3 роки ув'язнення кожний — за наклепи на радянську владу, а насправді — за правозахисну діяльність. Чоловіка засудили на суворий режим ув'язнення, і він відбуває покарання в м. Брянка-6, Ворошиловградської области УЛ-314/11; синові призначили посилений режим ув'язнення, і він відбуває кару в м. Черкаси-4, ЕЧ -325/62. Обидва табори побутові, з рецидивістами.

Спочатку напишу про сина Василя. Суть моєї скарги в тому, що я вже півроку не отримую від нього листів. До табору його привезли в січні 1980 року, — отримала листа. 16 лютого 1980 року ми мали двогодинне побачення. Син скаржився, що адміністрація, не беручи до уваги стану здоров'я в'язнів, може спрямовувати їх на роботу. Так, у січні 1980 року, синові, хворому на грипу, з високою температурою, доводилося виходити на роботу, бо відмовилися покласти його до лікарні. В квітні і травні 1980 року від нього ще приходили листи. Від червня листування обірвалося. 29 червня сина, без жадних причин, посадили до карцера , а вночі прийшли й побили його. В карцері він перебув два тижні. 16 серпня (через пів року) мені дали двогодинне побачення з сином, а особисте мало відбутися 3 вересня 1980 року. Листи від сина, як і раніше, не приходили, і я звернулася до таборової адміністрації, щоб мене повідомили, котрого дня має відбутися побачення. Мене повідомили, що побачення перенесене на жовтень, а в жовтні повідомили сина, що побачення переноситься на листопад 1980 року і, щоб не мати зайвих клопотів, побачення заборонили. Але мене про це не повідомили і я, не дочекавшися відповіді, 25 жовтня приїхала на побачення, а що побачення заборонене — довідалася від контролера. Я звернулася до начальника табору Панченка; він відповів, що нічого не знає. Ось його слова: 'Ваш син — „гарний хлопець", і я до нього не маю ніяких претенсій'. Викликав начальника відділу Боку, з його розмови я зрозуміла, що мій син став жертвою його особистої злости. Буцімто син стояв на даху і оглядав все навколо, а насправді він, працюючи на будівництві, смолив у той час дах. Крім того, він не платить синові за роботу 7 карбованців, за які можна б було купити в кіоску належні йому харчі.

Я хочу запитати адміністрацію: чи голодний і обірваний син, зі шлунковими болями, не хоче, чи не може виконувати норму?

Я вимагаю: 1) віддати мені втрачене побачення з сином, яке мало відбутися через півроку і яке на восьмому місяци не дозволили, 2) встановити нормальне листування між мною і сином, бо офіційної заборони на листування не було. Син не отримує всіх моїх листів, в листах перекреслюють дату і число листа (щоб він не знав точної їх кількости). На всіх листах до сина я ставлю дату і нумерую їх. Отже, адміністрація табору порушує навіть ті мізерні права, які належать радянським політв'язням.

Не краща ситуація і з моїм чоловіком, який відбуває покарання в м. Брянка-6. Він, так як і син, приїхав до табору на початку січня 1980 року. За те, що відмовився підписати інструктаж з техніки безпеки (яка була порушена), викликав обурення адміністрації. 6 березня 1980 року (як він пізніше довідався) один з адміністраторів підмовив в'язнів убити мого чоловіка, коли він вийшов на роботу на другу зміну. Але, залишившися живим після побоїв, він вирішив з'ясувати причину того, що трапилося. Наслідки — його запроторили на два тижні до ізолятора. Йому постійно капала на голову вода, він перестудився й захворів. Йому в таборі відмовили в медичній допомозі, хоч температура в нього була 41 Ц. Він знепритомнів, і тоді його відвезли (в передсмертній гарячці) до Ворошиловградської тюремної лікарні, де він пролежав 10 днів. Це було в травні 1980 року.

Коли він повернувся до табору, деякі компетентні особи сказали йому, що таборова адміністрація приготувала плякати з антирадянськими закликами, які мали бути розліплені в зоні по бараках, і це мали пришити чоловікові, як роботу його рук. Це все робилося з метою розпочати проти нього нову справу і збільшити йому строк перебування в таборі. Але ця спроба провалилася, бо чоловіка саме забрали до лікарні поза територією зони.

Нам заборонили побачення, і перше загальне побачення відбулося 29 вересня 1980 року. Два місяці не отримувала від нього листів (це було в серпні і вересні).

Хочу сподіватися, що всі ці переслідування мого сина і чоловіка будуть припинені. Щоправда, начальник табору, де перебуває мій чоловік, обіцяє йому волю, якщо він 'висповідається'. Та, на мою думку, треба ще вирішити, кому перед ким сповідатися.

Прошу повідомити мене про результати.

Петраш Стефанія Василівна".

„Вашінґтон Пост" пише про Я. Стецька

Вашінгтон, Д. К. — Часопис „Вашінґтон Пост" у виданні за 21-ше липня ц. р., помістив статтю Марії Рікарді про Ярослава Стецька, колишнього голову українського Правління у Львові.

Стаття згадує про скликання Національних Зборів у Львові і проголошення відновлення української державности на чолі з Я. Стецьком 30-го червня 1941 року.

Беручи на себе цей великий і відповідальний обов'язок — сказано в статті, — Я. Стецько знав, що його чекає: два тижні після акту проголошення гестапо арештувало його і запроторило в концентраційний табір в Саксенгавзені у спеціяльний відділ призначений для „особливо поважних справ". Там він відбув три роки засуду „серед фізичних і моральних тортур", проте він не відрікся своїх політичних поглядів. Далі авторка подає, що Я. Стецько і його дружина Слава, що також перебула дев'ять місяців у німецькій тюрмі, прибули до Америки на відзначення 23-ої річниці „Тижня Поневолених Націй".

Пишучи про воєнний час, Марія Рікарді каже, що Стецько відмовився відтягнути свій підпис на проголошенні відновлення української держави, хоч добре знав, що із семи десятків його товаришів у тій тюрмі 65 вже були страчені.

Після закінчення війни виникло нове завдання для Стецька — боротися проти комуністичної імперії, для цього його вибрано головою Анти-Большевицького Бльоку Народів у 1946 році, на чолі якого він стоїть до нинішнього дня. Я. Стецько також є головою Українського Визвольного Руху. Далі авторка пише, що совєтський аґент Богдан Сташинський, який у 1959 році замордував Степана Бандеру, заявив, що він мав також таємничий наказ вбити Я. Стецька.

Далі пише авторка, що Стецьки подорожують по українських поселеннях у різних країнах світу, шукаючи політичної і моральної піддержки для боротьби за визволення батьківщини. Стецьки не мають дітей. На кінці інтерв'ю Ярослав Стецько сказав М. Рікарді, що він „все віддав для справи і буде боротися до смерти".

В Олбані відзначили Тиждень Поневолених Націй

(І.Д.) У неділю 12-го липня ц.р., тут відзначили в Емпайр Плаза Тиждень Поневолених Націй. Вполудне на сцену виступили представники поноволених народів з прапорами. Від українців був Яків Спіяк, голова Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи. Ірина Свідерська від СУМ-А та Михайло Коцур з українським прапором від української танцювальної групи „Зорепад". Голова Комітету Поневолених Народів Олбанської округи проф. Балоґ відкрив імпрезу, що відбувається щорічно від 17-го липня 1959 року, коли започаткував її колишній президент Айзенгавер. Секретарка цього Комітету Б.Авіза розповіла про унікальність нашої національної спадщини, що її треба зберігати.

Посол С.Стреттон пригадав недолю поневолених комунізмом народів, дух свободи й успішний рух „Солідарності" в Польщі, що поширюється на всі поневолені народи. Представник посла Саломона, Фенерті, прочитав проклямацію губернатора Кері. Посол Р.Канорс ствердив, що коли народи поневолені, то це — загроза для свободи всього світу.

Посадник Олбані Е.Корнінґ підкреслив потребу підтримки поневоленим народам, потім перетяв ланцюг перед українським кіоском, що був одним із найкращих.

Члени Гуртка Любителів Мистецтва з Трою та Осередку СУМ-А у Вотервліті подбали про чудову виставку українського народного мистецтва, як також про українські харчі й печиво, що скоро були розпродані. Члени цих товариств вложили багато праці, щоб усе

(Закінчення на стор. 6)

У світі

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН Курт Вальдгайм повідомив Раду безпеки, що бойові акції в Ливані зменшилися і висловив надію, що це доведе до перемир'я. У вівторок, 21-го-го липня, Рада Безпеки видала заклик до воюючих сторін, щоб вони до 48 годин започаткували перемир'я. Оптимістичне повідомлення секретаря Вальдгайма було подано безпосередньо перед стриманням відомости з джерел палестинських партизан, що ізраїльські бойові частини розпочали десант з моря на південь від Бейруту. Після цього прийшли повідомлення, що той десант мав обмежені завдання до виконання і після їхнього виконання покинув територію Ливану. Одночасно з тим десантом на півдні Ливану палестинські партизани переводили масивний обстріл ракетами населених пунктів на півночі Ізраїля. В полудневих годинах 24-го липня ізраїльський уряд повідомив, що він розпочав перемир'я в повітр'ю, на суші й на морю. Вже раніше лідер ПВО Ясір Арафат заявив, що він перемир'я прийме, якщо прийме його Ізраїль, одначе в дипломатичних колах висловлюють сумніви, чи заява Арафата буде респектована партизанами й терористами. Проголошення перемир'я триває, одначе скрайні палестинські елементи не хотять йому підкорюватися.

ПОЗА КУЛІСАМИ в ОН іде боротьба в справі надзвичайного засідання Ради Безпеки для розгляду збройних зударів на терені Ливану і їхніх важких наслідків для цивільного населення. Палестинські антиізраїльські організації та їхні бойові формації зробили з Ливану міцну й усесторонньо розбудовану базу для нападів на Ізраїль. Ізраїль веде активну боротьбу проти них при помочі всіх родів зброї, а останньо ізраїльське летунство збомбило Бейрут. Власне це стало приводом для проєкту відбути надзвичайне засідання Ради Безпеки ОН, на якому Москва хоче провести ухвалу санкцій проти Ізраїля. Західні великодержави заповіли, що заложать вето на таку ухвалу. Совєтський Союз тимбільше намагається тепер поставити таку пропозицію, щоб поглибити розходження між арабськими країнами і Заходом. Одначе частина арабських країн є проти того, не бажаючи уможливлювати Москві робити пропаганду.

НА ВИМОГУ Ясіра Арафата в Тунісі почалася нарада членів Арабської Ліґи. На денному порядку тієї наради є справи одностайної ревізії арабських країн проти летунських рейдів і взагалі збройних акцій Ізраїля на терені Ливану. Деякі арабські країни, як наприклад Савдійська Арабія, беруть участь в посилених заходах для мирної полагоди проблем.

В ІСФАГАНІ, ІРАН, невідомі терористи вбили кандидата до іранського парляменту Гоятолісляма Гасана Бегешті. Він був близьким родичем лідера ісламської республіканської партії, Махоммеда Бегешті, який недавно згинув з рук терористів у бойовій атаці на головну кватиру тієї партії. Вбивство Гоятолісляма Бегешті сталося напередодні президентських виборів в Ірані. Вибори ці відбулися 24-го липня, а їхньою ціллю було не лише вибрати заступника на місце усуненого Бані Садра, але також зміцнити режим. Ісламський режим, опертий на муллах і консервативних елементах Ірану, швидко розкладається, незадоволення населення зростає, поширюється терор і внутрішні неполадки. Аятолла Хомейні, фактичний одноособовий керівник всієї політики сучасного Ірану, вже від декількох днів не виступає з невідомих причин. Загально думають, , що причинами цього є лихий стан його здоров'я та небезпека атентату на його життя з боку незадоволених елементів, яких щораз більше в країні.

ПРЕДСТАВНИКАМ МІЖНАРОДНОГО Червоного Хреста не вдалося осягнути порозуміння з Ірляндськими терористами, які провадять голодівку в тюрмі Мейз в Бельфасті, Олстер. Представники Червоного Хреста дали різні компромісові пропозиції, але в'язні всі ті пропозиції відкинули й голодуватимуть до смерти, якщо англійська влада не визнає за ними статусу політичних в'язнів. Влада цього не хоче зробити, заявляючи, що вони засуджені за кримінальні злочини і їм це не належиться.

ВИЯВЛЕНО СОВЄТСЬКИЙ ПІДСТУП

Москва. — Вже від довшого часу Москва пропаґує вільну від атомової зброї зону Скандинавії. Ця ідея має багато прихильників серед мешканців скандинавського півострова і сумежних теренів. Одначе великим ударом для цієї ідеї було російське пояснення, що в цю зону не будуть включені ані Балтицьке море, ані півостров Коля, який притикає до скандинавських країн.

В часі останнього побуту лідера німецьких соціялістів Віллі Брандта в Москві росіянам удалося значною мірою прихилити його до ідеї вільної від атомової зброї скандинавської зони. Повернувши домів, він почав гарячково пропаґувати цю ідею й виступив з нею на конференції соціялістичних лідерів. Зацікавлені скандинавські лідери звернулися до Москви за додатковими інформаціями й довідалися звідти, що в цю зону в ніякому разі не входитимуть совєтські морські й континентальні простори, які до неї притикають.

Інформаційне аґентство Совєтського Союзу „Новості" передало офіційне становище Москви в цій справі: „Коли йдеться про совєтську територію, то совєтський мілітарний потенціял на півострові Коля є частиною ґльобального стратегічного балянсу між ЗСА і СССР і він не є спрямований проти скандинавських держав". коли ж ідеться про Балтицьке море, то на думку совєтських лідерів, як подали „Новості", було б „нелогічно" вимагати від Совєтського Союзу, щоб його води були позбавлені совєтської атомової зброї. Впрочім Совєтський Союз і так ґарантуватиме безпеку вільної від атомової зброї зони, отже він мусить сам мати таку зброю до диспозиції. Зате совєтська сторона, як подають „Новості", і особисто Леонід Брежнєв „готові обговорити з представниками скандинавських країн деякі заходи, які можуть бути застосовані на совєтській території, що прилягає до Скандинавії". На кінець до того вияснення совєтська сторона додала і „Така уступчивість з боку Совєтського Союзу репрезентує собою концесію для скептиків у північній Европі."

В Америці

„ВАШІНҐТОН СТАР" — 323,000-тиражевий щоденник, в якому затруднювано 1,400 працівників, із днем 7-го серпня ц. р. із-за невистачаючого накладу, а з цим великих фінансових трудноші, перестане появлятись. Цю газету, що безперервно на протязі 128 років, уважалося за одну з найкращих крайових пополудневих видань. Не зважаючи на зусилля цієї газети коштом 85 мільйонів вкладу, їй не пощастило втриматися на поверхні публіцистичного життя. Із хвилиною, коли вона зникла з овиду, у Вашінгтоні появлятиметься єдина газета в цій столиці — ранішнє видання „Вашінгтон Пост". Власник щоденника „Вашінґтон Стар" Тайм Інк. заявив, що щоденний і недільний тиражі з кожним черговим її випуском зменшувалися, і кожнорічно вона мала 20 мільйонів дефіциту.

ПАЛАТА І СЕНАТ погодились у цьому, щоб закінчити дебату в справі соціяльного забезпечення. Учасники конференції дійшли до згоди, щоб затримати мінімум пенсійної платні — 122 доляри місячно, але тільки до наступного лютого. Дан Ростенковскі, конґресмен і голова Комісії способів і засобів, закликав присутніх до проволоки в часі, щоб цим чином здобути встановлення додаткового соціяльного приходу та „поробити інші зміни".

ТРИДЦЯТЬ ЧОТИРИ американсько-жидівські організації урґували Уряд президента Роналда Реґена поновити висилку Ізраїлеві бойових літаків типу Ф-16. Стримання висилки цих літаків, — попереджували вони Президента — буде виглядати, як „одностороннє покарання Ізраїля" і послужить заохотою для тих, „які присвятилися знищенню Ізраїля". Голови американсько-жидівських організацій, включно із світськими і релігійними групами, відбули конференцію, на якій ізраїльських амбасадор до Об'їднаних Націй Ефраїм Еврон розповів їм про події, що заіснували після збомблення Бейруту ізраїльськими військами та після затримання висилки бойових літаків типу Ф-16 до Ізраїля.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
P O Box 346 Jersey City N J 07303

Тривале й проминаюче

Конференція державних лідерів семи індустріяльних країн Заходу, яка **відбулася у днях від 20-21** липня у замку Монтебелло, недалеко Оттави, в Канаді, не віщувала багато успіхів і гладкого **перебігу. Здебільшого, навпаки.** І зовсім оправдано. Занадто багато розбіжностей думок і оцінок було між її керівними учасниками, не раз навіть великі й глибокі противоріччя; усі ті країни терплять тепер від однакових господарських недоліків, з яких кожна шукає виходу іншим способом та ще й до того могутні зовнішні сили, а в першу Совєтський Союз, **робили все можливе, щоб** не допустити до її успіху. Та, не зважаючи на це все, конференція пройшла й закінчилася напрочуд добре.

Сталося це насамперед завдяки канадцям, а в першу чергу далекозорому їхньому прем'єрові П'єрові Трудо. Без краватки й дещо розхристаний, з розкуйовдженими убогими рештками волосся, той мільйонер і майже соціяліст, як предсідник, зразу, як тільки почав вести конференцію, прихилив до себе її учасників. А саму конференцію вів „як з нот". Мабуть ніщо так не переконує, як безпосередність й безпретенсійність, сполучені з розумом і тактом. Перед конференцією було багато мови про „міжнародний політичний дебют Роналда Реґена", який мав би скінчитися його невдачею, про французького президента Франсуа Міттерана, що широким фронтом усуває в себе те, що в себе президент Реґен будує і навпаки — сектор приватного промислу, соціяльні видатки й пенсії, податки тощо — про „залізну лейді" Марґарету з Англії, яка не терпить спротиву та про „мудрого німця" канцлера Шмідта, який **„вибухає, коли чує нонсенси"** і багато чого іншого. **Таке** говорили й писали, але як часто буває, вийшло зовсім інакше.

На конференції було чотири головні теми, які творили фактичний ґрунт і ядро розмов та дебат. Три з них були офіційно названі, четверта — постійно вплітаcя до кожної із них і витискала на них своє п'ятно. Три перші, це: інфляція, безробіття і спад господарської активности та як їм зарадити; допомога відсталим країнам у їхній господарській розбудові і в піднесенні життєвого рівня; господарська співпраця Схід-Захід, тобто співпраця, а в першу чергу торговля, обмін добром між індустріяльним Заходом і Совєтським Союзом. Четвертою темою було: приватна ініціятива й державна інтервенція у господарському житті, і приватна промислова власність і націоналізація промислу, принцип заробітку і принцип суспільної служби капіталу. Головними протаґоністами в четвертій темі були два президенти: Реґен і Міттеран.

Але надиво текст кінцевого комунікату цих усіх суперечностей майже зовсім не відбив. Стосовно першої теми: інфляція-безробіття оборонці пріоритету одного, чи другого зійшлися у спільному ствердженні в кінцевому комунікаті: „Боротьба за обниження інфляції і зменшення безробіття мусить бути на першому пляні і ці обидві проблеми мусять бути розв'язувані одночасно." Допомога відсталим країнам — це велика господарська проблема промислового західнього світу і відсталих країн. У конференціях і дебатах для розв'язки тієї проблеми Совєтський Союз і його сателіти не беруть нормальної, як усі інші участи, а тільки застерігають за собою право бути без зобов'язань гістьми на таких конференціях. Зате Москва бере найжвавішу участь у підбехтуванні представників нерозвинених господарсько країн до постійного піднoшення своїх вимог. Накінці дійшло до цього, що вимоги відсталих країн **осягнули такі абсурдальні розміри і висоти, що** індустріяльні країни (північ в номенклятурі тих конференцій) припинили дискусію з відсталими промислово державами (півднем) і останню конференцію південь-північ відкладено, не визначуючи нового реченця. Одначе Канада та Франція, а в якійсь мірі також Західня Німеччина наполягали на цьому, щоб ті конференції відновити, або принаймні почати дебати і остаточно вирішено: „Ми глибокосвідомі серйозних економічних проблем у багатьох відсталих країнах. Ми зобов'язані їм допомагати". В справі господарських зв'язків із СССР також прийшло до зудару поглядів. Американці в першу чергу підкреслюють потребу зберегти безпеку західніх країн, західні німці хотять **продавати Совєтському Союзові** свої вироби, а звідтіля діставати земний газ. І остаточно вирішено: „Ми також розглянули важливість економічних зв'язків Схід-Захід для наших політичних інтересів і нашої безпеки".

З того всього видно, що учасники конференції у Монтебелло не залишали незаторкненими найбільш драстичних проблем. Але врешті-решт переміг здоровий глузд і найважливіші справи залишилися найважливішими. Торговля, земний газ, розмови південь-північ — усе це проминаючі питання. Сьогодні вони є такими, завтра будуть іншими, або їх взагалі не буде. А спільнота західнього світу, його культурні здобутки, непроминаючі вартості його групового і індивідуального життя мусять назавжди залишитися вільними, бути собою. І в конфронтації того тривалого з тим, що проминає, тривале завжди **мусить перемогти**. І тому попри всі суперечності **учасники конференції „сімох"** знайшли спільну мову, спільну поставу і спільно продовжуватимуть іти далі.

Ярослав Гайвас

КНР НА НОВОМУ ЕТАПІ

I

Червневий цьогорічний пленум ЦК КПК увійде в історію тієї політичної формації та в історію сучасного Китаю з двох причин. З одного боку цей пленум зробив великий крок, щоб вирвати комуністичну партію Китаю з кайданів марксистської задубілости й догматизму та відсталости, а з — другого затвердив нові шляхи для керування тією найбільшою у світі під оглядом кількости населення країною та її постійно недомагаючою економікою.

Успіхи й помилки Мао

Символом звільнення з марксистських кайданів була прагматична остаточна оцінка особи Мао Дзедона. Мао без сумнівv найбільша китайська людина нашої епохи. Зусиллям своєї геніяльної думки, своєю надлюдською енергією й непохитністю, організаційним хистом і провідницьким генієм він закінчив важку історичну добу в житті Китаю, добу його упадку й розкладу. Він вивів Китай на новий шлях. Але одночасно той же самий Мао, запаморочений небувалим успіхом, а підтриманий безкритичністю та ідолопоклонством своїх співробітників, зазнався у своїй непомильності й передбачливості й в останніх двох десятиліттях свого життя повів Китай на дорогу неймовірних, нищівних авантюр. Правдою є, що Мао один з перших побачив і зрозумів до основ справжній зміст і справжні цілі большевизму й пізнав, що це тільки часова покришка для звичайного російського імперіялізму, але також правдою є, що Мао своїм „великим скоком уперед" в економіці та своїми скрайніми, нежиттєвими плянами в перебудові соціяльної структури китайського народу пхнув його на ризико, яке могло закінчитися катастрофою. Тотальна колективізація китайського села й переміна його на касарню й „сталеварню на кожному подвір'ї" — це були ці крайності, в яких захиталася ціла система, пропали величезні народні енерґії й засоби, а Китай опинився на дорозі, яка вела до остаточного упадку.

Це не припадок, що зараз після закінчення „великого скоку вперед" 1958-1960 роках, вліті 1960 року Москва, яка мала завдяки своїй агентурній системі, що глибоко проникнула в китайське життя, повну картину того, що діється, відкликала всіх своїх спеціялістів, інструкторів, скоротила кредити, забрали будівельні пляни й залишила недобудованими промислові новобудови, з яких численні ще й до сьогодні заростають травою. Марксистська „наукова" аналіза подиктувала Москві, що червоний Китай загине від власних помилок і Москві треба тільки спокійно чекати, щоб прибрати його в повному розкладі і безнадійному стані в свої руки. Москва правильно оцінила безглуздя „великого скоку", але вона не розуміла живучих сил у китайському народові, його величезного історичного досвіду — єдиний нарід на нашій плянеті, що від початків своєї історії тисячі років тому і аж до сьогодні живе в тій самій державі та на тій самій території — та його терпеливости.

Перемога прагматизму

Власне ці елементи допомогли китайському народові вийти з великої біди, але незабаром „великий" стерник" - так популярно називано Мао — повів китайський корабель на нові підводні скелі, на „велику культурну пролетарську революцію" у 1966-1968 роках. А роки після тієї „великої революції" — це шукання рівноваги, внутрішня боротьба різних концепцій, у першу чергу прагматизму, репрезентованого колом людей, до яких належав теперішній фактичний лідер Денґ Шіяопінґ, а проти них — могутні представники лівих екстремістів на чолі з відомою тепер „бандою чотирьох", що з ними симпатизував Мао. 1976 рік — це грань. Того року померли Джо Енлай, Мао і леґендарний полководець червоної китайської армії від її перших днів — Чу Теґ.

Мао і Сталін

Після того забрало п'ять років, щоб остаточно переміг прагматизм та щоб Китай розпочав новий шлях. Рішення червневого пленуму вважають межовим каменем, який остаточно замкнув минуле й розпочав зовсім новий етап. Рішення червневого пленуму можна поділити на дві основні ділянки. Одна з них — це світоглядова база й широкі напрямні, на яких побудоване ціле життя. А друґе — це практичні вказівки, це програма діяльности в різних ділянках, а в першу чергу в економіці.

Не можна порівнювати Мао зі Сталіном. Мао навіть у своїх великих помилках був великою людиною з усіма атрибутами людськими. Він ніколи не став тираном і душогубом типу Сталіна. Але все таки можна перевести паралелю між російським „працанням зі Сталіном" та китайським „працанням з Мао". Росіянам не стало сил самим сказати до кінця все те, що раніше, чи пізніше буде сказане про Сталіна. Росіяни зупинилися вже після перших кроків, які вони поставили за часів Хрущова, зокрема його звітом 20-му з'їздові КПСС. Китайці в тому відношенні виявилися куди розумніші й міцні. Вони на червневому пленумі сказали й опублікували все про Мао, чого перед історією ніхто не скриє. І тепер вони не лише позбулися неясних ситуацій, але в кожній ситуації можуть говорити про минуле. Большевики зате й надалі мусять відмовчува-

(Закінчення на стор. 6)

Любомир Павлович

У ТРИВОЗІ ЗА НАШЕ МАЙБУТНЄ

Колоніяльне становище українського народу, брак живого і свобідного контакту з Україною, наше розпорошення по різних континентах світу й інші недоліки української спільноти за межами України витворюють для нас не тільки великі труднощі, ускладнення й конфлікти в сфері політичного, церковного і громадського життя в діяспорі, але рівнож неменші труднощі, ускладнення та пекучі недоліки на відтинку виховання і збереження нашої молоді. І хоч національно-свідома вітка української спільноти в розсіянні задовільно розуміє, що зорганізована спільнота в умовах своїх поселень може продовжувати своє існування і розвиватися тільки тоді, коли нашу, вже тут народжену і виховану, молодь збережеться від денаціоналізації, — і хоч до цієї проблеми вона стосує обережний, зрівноважений і в кожному специфічному випадку відповідальний і окремий підхід, залежно від існуючих місцевих умов країн українського поселення, — факт є фактом що цій важливій справі цілість української зорганізованої спільноти в діяспорі присвячувала і присвячує замало труду, часу та матеріяльних засобів. Результат наявний — наша молодь денаціоналізується.

Так складається, що кожне суспільство, кожна нація дорожать та охороняють свою молодь, молодь бо — це та перша і найважливіша запорука тяглости і життя народного організму. Саме міркування про затрату нашої молоді повинно непокоїти нас, спонукати до протидії цій загрозі. Ми, українська спільнота в розсіянні на жаль. перебуваємо в дуже небезпечній ситуації. Очевидно, можна її легковажити, оправдувати і оспорювати, але ніде правди захoвати: українська спільнота в діяспорі може продовжувати своє існування, розвиватися та зберігати своє українське обличчя тільки тоді, коли збереже свою молодь від національної загибелі.

На тлі порушеної проблеми виринає питання: „Чи ми, українська спільнота в ЗСА, протидіємо цій загрозі?"

На превеликий жаль, сучасна дійсність вказує на те, що наш молодечий відтинок далекий від того, щоб вважати його задовільним. Якщо знаходяться між нами такі, які думають, що все тут в порядку то це, очевидно, поважне непорозуміння. Наша дійсність говорить нам що інше. А розв'язки цієї проблеми треба шукати нам глибше, не задовольняючись помилковими твердженнями, що все гаразд і не треба надмірно клопотатися.

Мабуть не важко прийти до логічного висновку, що проблему такого великого розміру можна розв'язати тільки спільною працею, скоординованим і матеріяльно забезпеченим зусиллям усіх чинників української зорганізованої спільноти в ЗСА. Однак, хоч у минулому було і тепер є чимало намагань творити такі обставини, які принесли б нам найкращі результати на відтинку виховання і збереження нашої молоді, цілість нашої зорганізованої спільноти була і лишається інертною. З минулого, чи не найпромовистішим доказом цієї інертности до проблеми національного збереження нашої молоді — були безуспішні намагання створити на терені ЗСА хоча б одну середню школу з українською мовою навчання, чи такі ж безуспішні намагання створити в наших більших громадах так звані „осередки координації виховної дії", які при співучасті всіх місцевих чинників займалися б справою виховання молоді, а передусім — вихованням під національним аспектом. Але, як знаємо, всі ці почини залишилися „побожними надіями" тільки тому, що наша зорганізована спільнота в ЗСА все ще як слід не усвідомила свого майбутнього і не стосує таких конструктивних метод і засобів, щоб створити сприятливі обставини для успіху на цьому відтинку. Наші виховні, молодечі, релігійні та громадські організації і установи, — ті, що знають загрозу своєму існуванню, все ще не докладають усіх їм доступних сил, щоб припинити цей нищівний процес. або його хоча б значно сповільнити. Чимало корисного робилося і робиться, але воно далеко невистачальне і неспівмірне з розміром проблеми.

Незавидна це картина, проте ще не безнадійна. Поруч з корисною працею, яка ведеться, є нові почини. Можливо, найбільш промовистим сучасним доказом, як рятувати нашу молодь від денаціоналізації, що його не слід поминути, є заснування на терені північної Америки з ініціятиви молодих священиків і монахинь т. зв. „Українського Католицького Осередку Релігійного Навчання". Цей осередок взяв собі за мету координувати працю катехизації на міжпархіяльному та міжкрайовому рівні, видаючи катехитичні матеріяли, організуючи конференції, з'їзди й вишколи, та переводячи в життя уніформне українське релігійне навчання. Це чудовий почин. Але, це тільки краплина того, що може і повинна робити українська зорганізована спільнота.

Здвигаємо пам'ятники визначним постатям нашого народу, споруджуємо чудові храми і хмаросяги, — збудуймо ще один, але живий і тривкий, який запевнить нам наше майбутнє. Збережім національно-етнічну тотожність нашої молоді в країнах наших поселень.

З господарського життя

Скомплікований конфлікт між Державним департаментом ЗСА і Департаментом аґрикультури, хто з них має вести переговори з СССР в справі продажу збіжжя, остаточно розв'язаний компромісово. Керівником делеґації буде торговельний представник Уряду ЗСА Билл Брук і таким чином проблема ця розв'язана компромісово, бо він незалежний від обидвох департаментів. У склад делеґації входитимуть представники обидвох департаментів. Складніша проблема є з напрямними для делеґації. Державний департамент обстоює конечність стриманого підходу. Департамент аґрикультури наполягає на поспіх. Державний департамент має на увазі в першу чергу політичні моменти, Департамент аґрикультури стурбований повільністю у напливі замовлень на американську пшеницю в обличчі нових рекордових жнив. Минулого місяця у Лондоні, Англія, відбулася американсько-совєтська конференція у цій справі, на якій американці запропонували своє збіжжя СССР, але росіяни дотепер не відповіли, чи і на скільки збіжжя цього року вони рефлектують. Положення ще більше загострилося, коли Москва офіційно повідомила, що Арґентина, яка продавала збіжжя Совєтському Союзові в часі американського ембарґо, буде й надалі трактована упривілейовано.

Гарячка на збіжжевому ринку зростає. Американські шпихлірі наповнені минулорічним збіжжям. Нові жнива заповідаються добре. Недавній головний відборець американського збіжжя — СССР займає стриману позицію, не зважаючи на знесення ембарго на продаж американського збіжжя до СССР. Накінець, п'ятирічний збіжжевий договір на продаж щорічно мінімально від шести до восьми мільйонів тонн американського збіжжя Совєтському Союзові вигасає цього року. СССР збіжжя потребує й буде потребувати, але крім Арґентини минулого тижня він знову закупив додаткову кількість у Канаді, іґноруючи американську пропозицію закупити потрібні кількості в ЗСА. Отже американці мусять не лише знайти ринок збуту для наявних запасів, але також продати принаймні частину цьогорічних жнив, а покищо тільки Китай замовив чотири мільйони тонн.

Уряд ЗСА звернувся до французького уряду з проханням, щоб той відкликав закуп і перебрання великого американського промислового комплексу Тексасґолф французькою фірмою Ельф Акітен, яка є державною власністю. Уряд ЗСА доручив відповідним американським чинникам перевести студію, чи для американської господарки корисно продавати Тексасґолф закордонній фірмі, тим більше що йдеться про знаціоналізовану оливну компанію Ельф Екітен.

Переговори між автомобільними компаніями Форда і Тойота покищо скінчилися без успіху. Тойота, найбільша японська автомобільна фірма, відмовилася від продовжування переговорів після того, як на вимогу американців японці були змушені обмежити експорт своїх авт до ЗСА. Переговори обидвох фірм ішли в напрямі започаткування спільної продукції нових малих авт. Форд відстає навіть у відношенні до американських фірм з продукцією нових, малих моделів авт, а Тойота є світовим передовиком у цьому. Під кінець минулого року Тойота подала до публічного відома, що незабаром контракт з Фордом буде підписаний, але на початку цього місяця її президент Ейджі Тойота заявив, що фірми не погодилися, які типи авта вони мали б спільно з американцями продукувати. Аналітики автомобільного ринку подають ще й інші причини японської відмови, а серед них цю, що Савдійська Арабія, а за нею інші арабські країни попередили, що перестануть купувати вироби всіх розгалужень Тойоти, якщо вона буде в зв'язку з Фордом, який співпрацює з Ізраїлем.

Недавні повідомлення, що величезна американська фабрика тракторів, сільськогосподарських машин і інших приладів Інтернешенел Гарвастер вийшла з клопотів, не зовсім справдилося. В половині липня минув реченець, до якого це мало статися, але фірмі ще вдалося перебудувати свої операції. Плян скоротити продукційні видатки на 200 мільйонів долярів провалився. Президент Інтернешенел Гарвастер Воррен Гейфорд, заявив що до кінця жовтня ледве пощастить обнизити видатки на 100 мільйонів, а завдяки продажу заводу турбін за 264 мільйони долярів дасться усунути небезпеку бюджетового недобору. Обнижка пенсій керівного персоналу, замороження платень усіх інших, припинення набору нових працівників і звільнення деяких давніших дали замалу суму, щоб могти вплинути на загальний стан фірми. До фінансових недомагань долучилися ще й інші клопоти. Після звільнення 200 форманів у величезному заводі Мельроз, Ілл. працівники відмовилися опустити приміщення і щойно поліція їх усунула. А це викликало загальне незадоволення й обнизило кількість та якість продукції.

Міжнародний монетарний фонд у своєму звіті п. з. „Міжнародна економічна прогноза" заперечив оптимістичні передбачування американського Уряду на наступний рік. У своєму звіті Фонд заповів, що наступного року число безробітних зросте, сума міжнародної торгівлі піднесеться тільки на 1 1/2 відсотка; зростуть ціни на нафтову ропу, заборгування відсталих країн зросте до 450 більйонів долярів, впаде попит і платнича сила консумента.

„УКРАЇНСЬКІ ЕЛЕМЕНТИ В НАШІЙ СВІДОМОСТІ"

III

Знаємо, що німці в часі окупації старалися використати гранатову поліцію, але ще більше використовували українську поліцію, створену з метою утримування порядку чи репресій. В Любельських Травніках постала поліційна школа, звідки скеровувано людей на перешкіл до концентраційних таборів. Вони брали участь у пильнуванні таборів заглади: Собібор, Тремблінка, Майданек .

Греко-католицький Митрополит Шептицький довідався про це і дуже гостро запротестував, накладав анатему-екскомунікацію на тих людей, що брали участь в акціях вбивств. Це не допомогло достатньо, але поступово прийшло отверезіння. Одначе, реорієнтація націоналістичної групи поступала дуже поволі, гра йшла преціньза реалізацію за будь-яку ціну національної мети, яку собі націоналісти поставили — збудування незалежної власної буржуазної держави в обставинах, коли не було на те жодної політичної можливости і міжнародної коньюнктури. Цю поліцію „на зразок Тривніків" німці кидали туди, куди їм було вигідно, не закриваючи факту свідомого використовування українців проти поляків, і рівнож часами поляків проти українців, чому протиставилося польське підпілля. Це допровадило до цілковито посварення сторін. Цю диявольську гру допровадив до перфекції Ґлобоцнік, губернатор і шеф поліції в Люблині. До загострення польсько-українського антаґонізму довела збройна конфронтація УПА — Армія Крайова за східні терени і за те, що поляки не хотіли йти на концепцію боротьби проти Совєтського Союзу. Збройна конфронтація означала також страшні збройні зудари, взаємне мордування людей. Зміцнився тоді вже існуючий засадничий стереотип українця-вбивці, гнобителя, „різуна" і ґвалтівника. Поза східніми кресами (східні терени Польщі, тобто Галичина. — Прим. перекладача) цей стереотип найбільш діяв у Варшаві під час повстання. Були там вояки різних національностей, крім РОНА-вців Камінського, власівців та інших. Всі вони уважалися однаковими і були охоплені загальним поняттям „українці". Треба також признати, що цей стереотип мав також місцеве варшавське джерело. У Варшаві були незначні сили української поліції на Павяку, Шуха в будинку АНР, і також дві сотні Дяченка на Повислі, але їх кількість була невелика в порівнянні з іншими групами. Але коли помер маршалок (а також в останній фазі його життя), вилонилася нова група „пілсудчиків", яка була готова за ціну союзу з польськими націоналістами на модифікацію тези державної асиміляції на користь асиміляції національно-державної. І так розпочалося в роках 1937-1938 навертання при допомозі війська з православ'я на католицизм, чого виразним символом були випадки в селі Грики на Волині. Зірвано з традицією віровизнаневої толеранції. Розпочато нищення Церкви як на Волині, так і на Холмщині та на Білорусі. Був це черговий етап, спрямований на „утискування" української національности. Мало того, творено заґродову шляхту, винаходжувано раптово людей, яким давалися докази, що вони були нащадками польської шляхти, яка в певному часі підпала винародовленню...

Е.Лапський: Управославленню...

Р. Торжецький: Інтенсифіковано інші методи, як наприклад віддавна ще за Сікорського застосовувану політику реґіоналізації. Кожну округу можна було вирізнити і трактувати окремо. В цей спосіб вирішувалися легше справи цілости. Були також перші пляни усунення з небезпечних теренів українського населення, поруч з підтримкою еміґрації, поруч надання землі деінде селянинові, щоб тільки його забрати звідти, де він народився.

Це, очевидно викликало шалений відрух спротиву. Скріпилася терористична боротьба з боку українських націоналістів. Це також спричинило затіснення здавна існуючих вуаліз більшости українських націоналістів з німцями. Вони поставили ставку на цього коня. Ставили ставку, що якщо Гітлер намірився знищити версальську систему, то збудує і Україну. Були це очевидно ілюзії, бо Гітлер не мав наміру ділитися з будь-ким Україною. Вибухла війна, в якій частина українців брала участь у боротьбі проти Польщі як союзники німців — леґіон Сушка, а в 1947 році леґіони „Нахтіґаль" і „Ролянд".

Додаймо, проте, що у вересні 1939 року багато українців льояльно боролося в польському війську і багато з них загинуло, але були також такі, які нападали на відступаючі відділи. В кінці 1941 року наступило протверезіння, коли українці побачили цілу гітлерівську політику в голому вигляді. Тоді також навіть наступило розбиття серед народно-націоналістичної суспільности. Одні сказали: кінець з німцями, а другі хотіли вичікувати і розглядатися, що буде далі, але на всякий випадок дійшло аж до того, що змонтовано Дивізію „СС Галичина". Розчислювано на повторення ситуації з 1918 року, а поляки готували плян „Буря", що його українці трактували як замах на їхні терени. Очевидно, це було чергове потворне стрільно, яке не вибухло і нічого не дало, а тільки напсувало багато крови.

Варт глянути у відношення — там майже ніколи не можна було знайти окреме поняття українця, щоб було відділене від „мітичного українця", від стереотипу. Отже утворився стереотип українця-вбивці, ворога поляків і приятеля німців; а по іншому боці — в українців творився стереотип поляка — це той, що душив, що нищив школи, що загарбав землі і хотів далі загарбувати, що хотів знищити, здеклясувати. Пригляньмося цьому. Кожний має трохи рації, бо була боротьба, люди мордували себе, а польські власті в часі між двома війнами нищили українське шкільництво, нищили також церкви. Стереотипи через це діяли, як в часі між війнами, в час війни і діяли навіть, на жаль, після війни.

А. Середницький: Забувається не раз, що український народ у своїй підставовій масі провадив боротьбу з гітлеризмом, що у боротьбі за визволення Польщі згинуло сто тисяч українців, а Україна в змаганнях з гітлеризмом втратила біля п'яти мільйонів людей. Це є підставовий арґумент проти стереотипу (Про втрати українського населення писав між іншим Р. Торжецький у своїй книжці „Питання українське в часі Третього Райху", КіВ, 1972. — примітка редакції „Пломєнє"). Існувала теж співпраця між польськими й українськими антифашистами.

(Продовження буде)

ВІДЗНАЧЕННЯ 40-РІЧЧЯ АКТУ 30-го ЧЕРВНЯ

СТЕЙТ МИЧИҐЕН

У неділю, 12-го липня цього року, в 5-ій год. по полудні в Українському Культурному Центрі у Воррені півтисячний збір святочної громади своєю присутністю і участю в програмі у відзначенні сорокових роковин проголошення відновлення української незалежности Актом 30-го Червня 1941 року у Львові ще раз потвердив своє зрозуміння і волю народу до самостійного державного життя.

Екзекутивною проклямацією з 18-го червня ц.р. губернатор стейту Мичиґен Вілліям Г. Милликен закликав громадян усіх національностей відзначити разом із українцями день 30-го червня — День проголошення Відновлення Української Незалежности.

Посадники міст: Дітройту — К.А.Янґ; Воррену — П.Батс, Гемтремку — Р.Козарен, Дірборну — Й.О'рейлі, Еллен Парку — Ф.Лада, Стерлінґ Гайтс — А. Добри та МекНамара з Лівонії — окремими проклямаціями проголосили день 30-го червня 1981 року Днем Української Незалежности у своїх містах.

Американським гимном, відіграним на фортепіяні Мартою Тарнавською, і відспіванням українського гимну усіми присутніми розпочато програму вечора. Вечір відкрив голова Ділового комітету Богдан Федорак. Молитву в намірені українського народу проказав о. Бернард Панчук, парох з Гемтремку. Акт проголошення Відновлення Української Держави прочитав В.Потапенко, Пастирський Лист Митрополита Кир Андрея Шептицького з дня 1-го липня 1941 року, в якому Великий Митрополит визнав головою Державного Правління України Ярослава Стецька, Архипастирське Посланіє Владики Полікарпа, єпископа Луцького, та благословення єпископа Григорія Хомишина прочитали: М.Федорак, Л.Сірий, Н.Харкевич. Святкове слово виголосив Ярослав Стецько. Посадник міста Воррену П. Батс, висловивши признання Я.Стецькові як людині, що не побоялася в тяжких жорстоких обстановинах, в розгарі Другої світової війни виступити проти зазіхань червоних московських ворожих військ, що ще плюндрували Україну і брунатних німецьких, які наїздили, проголосив день 12-го липня 1981 року Днем Ярослава Стецька і вручив йому грамоту.

Після вечері У.Юрків прочитала привіт Патріярха і Кардинала Йосифа з дня 1-го червня цього року, яке він закінчив словами: „Нехай відзначення цієї події (Акту 30-го червня 1941р.) подасть нам єдність і єдиномисліє в бажанні бути вільним народом в сем'ї вільних народів на Божу славу."

З привітами виступили: редактор Слава Стецько від Антибольшевицького Бльоку Народів, конґресмен Бланчер, д-р Сасик від білорусів. У короткому слові д-р Сасик розказав, як він особисто чув проголошення відновлення Української Держави по радіо і який це мало вплив на формування його дальших політичних акцій для змагань у відновленні незалежности Білорусії.

На залі були представники об'єднання АБН. Д-р М.Климишин попросив Ярослава Стецька вручити жертводавцям на фонд Оборони України грамоти подяки, які і було особисто вручено, а в своєму слові він згадав, що після арешту Я. Стецька Гітлер вимагав від нього відкликання Акту, на що Я.Стецько не погодився, а відповів вже з тюрми, що за помилку невизнання Вільної Української Держави Німеччина до трьох років війну програє.

У мистецькій частині виступили: відомий оперний співак бас-баритон Андрій Добрянський, при фортепіяновому акомпаньяменті Романа Стецури і Капелі Бандуристок при Осередку СУМ-А ім. П.Орлика під диригентурою Петра потапенка. Хоч і в поменшему складі з приводу вакаційного сезону, Ансамбль Бандуристок звучав дуже добре.

Програмою вів мгр Нестор Щербій.

Після прочитання резолюцій, в яких стверджено волю українського народу до самостійного державного життя молитвою проведеною о.Биконцем, і відспіванням „Боже Великий" закінчено гідно відсвятковані Роковини.

М.Л.Крук

БАЛТИМОР

(В. Т.) Тут гідно відзначено Акт відновлення української держави у Львові 30-го червня 1941 року. Свято з ініціятиви Організацій Визвольного Фронту під патронатом Відділу УККА відбулося у неділю, 28-го червня ц. р., в Домі Української Молоді о 5-ій год. по полудні.

Свято відкрив коротким словом голова 14-го Відділу ООЧСУ Володимир Стельмах. Він представив головного промовця проф. Симона Вожаківського і попросив його до слова. Проф. Симон Вожаківський обширно насвітлив історію і обставини, в яких відбулося проголошення Акту відновлення української держави. В Акті відновлення української держави задокументовано, що волею українського народу, Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення української держави. Національними зборами, що відбулися в домі „Просвіти" у Львові проводив Ярослав Стецько. Збори уповноважили Я. Стецька створити уряд. Уповноваження Я. Стецько виконав.

Промовець згадав про пастирські листи Митрополита Андрея Шептицького і єпископа Луцького Полікарпа.

У мистецькій частині на гарно вдекорованій артистом малярем Теодором Кузьмовим сцені, що зображувала Львів до хвилини проголошення Акту 30-го червня з українськими прапорами, виступив хор ООЧСУ у супроводі Гуртка Бандуристів під диригентурою інж. Мирослава Гнатишина, який відспівав у першій частині: „Гей, степами" обр. Мирослава Гнатишина: „Зірвалася хуртовина" музика Витвицького, обр. М. Гнатишина; „Гей, злітались орли" обр. М. Гнатишина. Пісня „Думка" слова Гаврилка, музика Якова Степового; „Дума" слова Тараса Шевченка, музика Фоменка; „Спи, дитино" слова Карманського, музика Людкевича; „Український народе, вставай" слова з пісенника УПА, музика Симона Вожаківського відспівала успішно оперова співачка сопрано Світляна Вожаківська-Тонкошкур при акомпаньяменті Лілі Казанської. Її спів і композитора, якого представив Василь Тимюк, публіка приняла гучними оплесками. Вірш Ярослава Орлика „30-го червня" з чуттям деклямувала мгр Катруся Нюні Попович. Танцювальний гурток при Осередку СУМ-А „Лиман" під керівництвом інструктора Олеся Ласюка успішно протанцював „Гречаники". Потім знову виступив хор ООЧСУ у супроводі Гуртка Бандуристів і проспівав „Віє буря" слова і музика Гордія, обробка Мирослава Гнатишина та „Встає хмара" слова Тараса Шевченка, обр. М. Гнатишина.

Свято відбулося успішно, що виявила публіка, дякуючи виконавцям оплесками за кожну точку.

На кінець свята голова Відділу ООЧСУ Володимир Стельмах, закриваючи св'ято, подякував проф. С. Вожаківському за його промову, диригентові хору інж. Мирославові Гнатишинові за мистецьке підготування бандуристів і хору, а всім виконавцям за прекрасне виконання програми.

Цю успішну імпрезу закінчено загальним відспіванням українського національного гимну, що його заінтонував хор.

САН ФРАНСИСКО

Живе лише той,
Хто не живе лише для себе,
Але для других виборює життя.

В.Симоненко

Така була ідея тих нескорених борців за долю українського народу, які проти волі, як це згодом показалося, німецького деспотичного уряду, проголосили в дні 30-го червня 1941 року Акт відновлення української державности з 1918-1919 років.

Важливість цього акту відзначає увесь український політичний і громадський світ у діяспорі. 30-те червня 1941 року—це всенародне свято, бо це твір усього українського народу, „проголошений у важливому історичному моменті та вказує на право українського народу на самостійне державне життя". (О. Марітчак).

От так і вся організована українська громада Сан Франсиско взяла участь у святі відзначення сорокріччя Акту відновлення без огляду на ідеологічні погляди чи тимчасове розбиття у громаді. Це свято Відділ ООЧСУ на північну Каліфорнію приготовив на день 12-го липня ц.р. у залі української католицької церкви, при Брасел вул., Сан Франсиско, Кал.

Свято почалося Торжественним Богослуженням в намірені українського народу в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії о год. 11:30 ранку, що її відправив парох о. крилошанин

д-р А.Микита. Як на тутешні обставини досить численна публіка взяла участь у цій святочній Літургії і своїм співом, т.зв. самоїлкою (голосового ансамблю у нас немає)', здавалось, надавала більш святочного характеру, як звичайно.

Відповідна проповідь о. Микити, до хвилини дня, ще більш піднесла святочний настрій. Відправлена панахида, зараз після Служби Божої, за упавших борців за волю України, зросила не одне лице кришталевою сльозою у більш сантиментальних, або тих, котрих безпосередньо це торкалося.

Після торжественного відспівання „Боже Великий" публіка перейшла до церковної залі, щоб взяти участь у заплянованій програмі.

Там по смачнім обіді, приготованим членкинями та прихильничками ООЧСУ, Я. Блищак, майстер церемонії, привітав усіх присутніх і відкрив офіційну частину свята.

Він вияснив значення цього свята й попросив д-ра Андрія Сороківського виголосити святочну промову.

Промовець у своєму слові з'ясував важливість відновлення Акту державности 30-го червня 1941 в аспекті міжнародного права. Як молодий правник він старається проаналізувати важливість відновлення Акту на тлі міжнародного права.

Тема, котрою мало хто дотепер цікавився, чекає докладної провірки, науково-правного опрацювання наших правників, спеціялістів міжнародного права.

Нарід, що хоче жити своїм самостійним життям, веде завзяту боротьбу з окупантами різними засобами. Поносить колосальні жертви крови, але „справжня свобода і справжнє щастя прийдуть лише тоді, коли визволиться моя Батьківщина Україна". (І.Кандиба) та буде визнана й принята в родинне життя як самостійна в орбіту держав світу—додав у своїй аналізі прелеґент нинішнього свята. Тому до остаточного осягнення нашої самостійности нам конче потрібно знайти якнайбільше приятелів у сім'ї держав світу, що вповні зрозуміють нашу святу мету й, навчені історичними фактами, не повторять помилок попередників (Наполеона, Гітлера), але використають національний потенціял уярмлених народів у боротьбі з найбільшим ворогом вільного світу—большевицькою Москвою.

Свято закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Мирослав Белзак

ЧІКАҐО — ПІВДЕНЬ

Повстання УПА та її повна геройської посвяти десятирічна боротьба з обома ворогами - загарбниками, Москвою та гітлерівською Німеччиною, доказали, що Акт проголошення 30-го червня 1941 року відновлення української самостійної держави відбувся волею всього українського народу, як доказ його незалежности в боротьбі за державне володіння своїм власним краєм — Україною.

Тому українці у країнах вільного світу кожного року відзначають роковини Акту 30-го червня 1941 року пригадуючи собі та всьому світові, що український нарід — це багатовікова велика самостійна нація, повноправний споконвічний власник свого рідного краю.

Організація Українського Визвольного Фронту в Чікаґо-південь та Геммонд, Індіяна, а саме: Осередки СУМ-А ім. полк. І.Богуна та „Крути", 24-ий Відділ ООЧСУ та Відділ ОЖ ОЧСУ ім. О.Басараб, підготували врочисту академію для відзначення цих роковин.

У неділю, 28-го червня, в церкві української католицької парафії св. Михаїла на півдні Чікаґо о. парох І. Кмеч відслужив Молебень у намірені українського народу. Після Молебня врочистість довелося відбути в церковній залі, бо власну домівку СУМА-ООЧСУ довелося нещодавно продати з незалежних від нас причин.

Академію відкрив вступним словом Т.Чурма, привітавши присутніх та попросив для дальшого ведення програми голову Осередку СУМ-А ім. „Крути".

Доповідь про історичну подію 30-го червня 1941 р., її перебіг та значення в історії визвольних змагань України прочитав довголітній провідний член ОУВФ Антін Гайдук.

Після доповіді відбулася мистецька частина, що її опрацювала та нею керувала культурно-освітня референтка Осередку СУМ-А ім. „Крути" Мирослава Ґалан. У головній точці мистецької програми виступив заснований і ведений нею вокальний квінтет у складі: Теклі Жеребної, Ірини Куц, Мирослави Івахів та Катерини Юсько. Фортепіяновий супровід виконувала Надіна Ванджула. Захоплена співом публіка нагородила співачок бурхливими оплесками.

В часі обіду керівник програми представив почесних гостей, а саме: Ярослав Загородний — представник ГУ ООЧСУ; Галина Загородна — представник Відділу ОЖ ОЧСУ Чікаґо - північ; Дмитро Баґрій — голова 8-го Відділу ООЧСУ та представник Осередку СУМ-А ім. М.Павлушкова; д-р Модест Ріпецький — колишній старшина УПА; о. Іван Кмеч — парох парафії св.Михаїла; інж.Степан Ґоляш — голова Відділу Товариства колишніх Вояків УПА в Чікаґо; Євгенія Васюнець — голова Відділу ОЖ ОЧСУ в Палатайн; Василь Гавдьо — представник Українсько Станиці АП АБН в Чікаґо; Ірина Куц — представник 102-го Відділу СУА в Манстері та Микола Білецький — представник Відділу УККА Геммонд, Індіяна.

Аркадій Мороко-голова 31-го Відділу ООЧСУ в Палатайн; Василь Гавдьо — представник Української станиціАПАБН в Чікаґо; Ірина Куц — представник 102-го Відділу СУА в Манстері та Микола Білецький — представник Відділу УККА Геммонд, Індіяна.

Рівночано керівник програми сердечно привітала присутніхна залі колишніх вояків УПА, а зокрема двох упісток — Надію Ґоляш та Марію Ріпецьку.

Згодом відчитано писемні привіти, що наспіли від Відділу Товариства кол. Вояків УПА в Чікаґо та Відділу ОЖ ОЧСУ з Палатайну.

Глибока зворушлива атмосфера запанувала серед присутніх, коли всі упісти почали гарно співати низку упівських пісень, а до них приєднались усі присутні.

Захоплення викликали серед усіх присутніх чудові декорації сцени, що їх помистецьки збудував і оформив наш довголітній мистець-декоратор друг Олесь Куц.

Згідно з українською традицією, нашу трапезу започаткував та закінчив молитвою о.Іван Кмеч. На закінчення всі присутні відспівали український національний славень.

Григорій Петрович

ЛОС АНДЖЕЛЕС

Заходами організацій Визвольного Фронту при підтримці Громадського почесного комітету, до якого ввійшли українські церкви, організації та установи, в неділю, 28-го червня, в просторій авдиторії УКО, відбулась величава імпреза для відзначення Акту 30-го червня, що відбулося у Львові 1941 року.

Імпрезу розпочато о годині 1:30 по полудні коротким але змістовим словом, яке виголосив професор Нестор Василин, підкресливши Всеукраїнське історичне значіння червневого Акту та відданість Україні і народові його творців.

Після виконання на фортепіяні професором Лесею Куриленко-Вахнянин американського славня та проведення молитви парохом церкви святого Володимира о. Григорієм Подгурцем, багатий змістом святочний реферат виголосив гість з Аризони інж. Володимир Чолівський. Він особливо підкреслив факт, що Акт проголошення відновлення 30-го червня 1941 року відбувся в слушний час, блискавично та несподівано для нацистських окупантів.

Молоденька Христя Долинюк щиро та з переконанням передала вірш С.Карпатського „Важливих сорок років". Молодий талановитий Роман Василин виконав на фортепіяні ряд клясичних творів, включно з „Козацьким маршем" музика Каливоди, одержавши щире признання присутніх.

Співак Микола Семчишин по-мистецькому проспівав ряд пісень, після чого слідувала збірна деклямація у виконанні дітей Рідної Школи „Заклик" Богдана Лепкого, яку вони під керною Люби Кеске, невтомної їх виховниці, передали гармонійно і щиро.

І так, як при кожній нашій імпрезі, програму укоронувано виступом хору „Кобзар" під кермою маестра В. Божика, з його багатим репертуаром професійно-мистецької вартости.

Спільним відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчено цю всеукраїнську імпрезу.

У наступну неділю, 5-го липня, на хвилях Етеру пролунали знову слова відозви до народу та Акту 30-го червня 1941 року, а також і привітів та благословень голів обох наших церков урядові і народові, що сталося на спеціяльній українській радіопрограмі „Пісня України".

Керівники і диктори радіопрограми Маріка і Святополк Шумські та свідок тих подій у Львові д-р Олег Снилик перенесли слухачів в червневі дні 1941 року у Львові, коли на ратуші Львова знову повівав блакитно-жовтий стяг, та коли з радіовисильні Львова лунали на увесь світ знаменні слова про нескореність України і її народу.

Святополк Шумський

ПЕЛЛ—ЛЕЙК

Пелл-Лейк-це мала місцевість у стейті Висконсин (п'ять миль від Лейк Женіва). Там поселилися українці переважно старші віком пенсіонери. Але й ця мала група людей живе не тільки хлібом насущним в очікування свого кінця, але продовжує по своїм спроможностям українські релігійні традиції та державні свята.

За ініціятивою активніших осіб, засновано 53-ій Відділ ООЧСУ, члени якого святкують всі національні свята. Останньо ми святкували 40-річчя Акту відновлення української держави. Голова місцевого ООЧСУ В. Добровольський відкрив Свято, привітавши членів та гостей, а також у короткому слові розповів значення цієї події. Вкінці, прочитавши програму свята, викликав окремих осіб до слова. А. Тоган прочитав Акт проголошення в українській мові, а Л. Скірка прочитала проклямацію в англійській мові, яку підписав посадник В. Мадаус. Г. Данилків прочитав реферат, опрацьований Головною Управою ООЧСУ. Тому що це свято відбувалося в міській залі в день американської незалежности Г. Данилків оповів, як американські колоністи боролися за свою незалежність. Він, між іншим навів слова Джорджа Вашінґтона, який сказав, що ЗСА будуть існувати вічно, бо їх конституція основана на демократичних засадах. Наша молодь — Л. Курпіта, Д. Скочиляс, Н. Стoчанин та Т. Мурал — деклямувала патріотичні вірші. Н. Сточанин у супроводі гітари відспівала пісню УПА „Зірвалася хуртовина", за що присутні нагородили її оплесками.

Національним славнем „Ще не вмерла Україна" закінчено наше свято.

М. Скірка

Новий професіоналіст

П'ятого червня відбулося врочисте вручення дипломів докторів медицини студентам університету ім. Томаса Джефферсона у Філядельфії.

Поміж молодими випускниками лікарями був українець Віктор Онуфрій з Одубон, Па., син інж. Сергія і Сильвії Онуфрій.

Д-р В.Онуфрій одержав свій диплом після пятирічної програми навчання, яку проводить цей університет спільно з Пенсильванійським Стейтовим університетом.

Д-р Онуфрій почав практику (інтерншіп) в шпиталі університету ім. Томаса Джефферсона, де він рівночасно буде спеціялізуватися в лікувальній радіології (Radiation Therapy). Після закінчення спеціялізації д-р



Д-р Віктор Онуфрій

Онуфрій буде виконувати свої лікарські обов'язки при летунства, де він має чин сотника резерви.

Д-р Онуфрій і його батьки є членами 422-го Відділу УНСоюзу при православній парафії св. Володимира у Філядельфії.

Н.Н.

Новий науковий здобуток

ОСНОВИ ПАСТИРСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ

У червні цього року академічні кадри української діяспори збагатилися новою силою, а скарбниця української духової культури — вкладом свіжої богословської мислі. Це явище, гідне відзначення.

Прот. Степан Ярмусь, священик Української Греко-Православної Церкви в Канаді й професор Пастирського богословія в Колеґії св.Андрея в Вінніпеґу, успішно закінчив докторські студії й 13-го червня ц.р. отримав науковий ступінь душпастирства (D. Min).

Наш новий науковець, народжений 25-го травня 1925 року в Лідихові, Волинь, став на шлях вищої освіти в 1960 році, поступивши на богословські студії в Колеґії св. Андрея в Вінніпеґу, які закінчив 1962 року, 1971 року він записався на гуманістичні студії в Манітобському університеті, які закінчив 1974 року й отримав ступінь бакалявра гуманістики.. Того ж року після написання бакалаврської тези, Богословський факультет Колеґії св. Андрея надав йому ступінь бакалявра богословія (BD). Восени 1974 року прот.С. Ярмусь записався на маґістерські студії в Міжконфесійному Пасторальному Інституті при Вінніпеґському університеті; там він пройшов клінічний душпастирський вишкіл і, написавши тезу на тему The Problem of Pastoral Calling — A Study of Religius Attitudes and Vocational Responses у травні 1977 року отримав ступінь маґістра теології (STM). Ця теза була написана на основі аналізи опиту студентів богословія, що не прийняли священичих свячень, а пішли в інші професії.

В 1977-78 роках о. мґр С. Ярмусь працював над упорядкуванням першої збірки творів українського філософа Памфіла Юркевича, яку за його редакцією видала Колеґія св.Андрея 1979 року. За це видання він удостоївся членства в Канадській Філософській асоціяції.

Влітку 1978 року о. С.Ярмусь почав докторські студії в Санфрансіській Теологічній Семінарії в Сан-Анельмо, Каліфорнія, які закінчив на весні цього року. Програма його докторських студій заслуговує ближчого ознайомлення.

Санфрансіська Теологічна Семінарія належить до пресвітеріянської церкви в ЗСА. Вона є членом Спілки дев'яти Богословських шкіл, Graduate Theological Union, чотири з яких — римокатолицькі школи, а п'ять належать до різних протестантських віровизнань. Увесь професорський персонал Спілки складається з 215 осіб, у число яких цього року запрошено двох православних богословів: один із грецької архидієцезії, один із Американської Православної Церкви. Завдяки своєму збірному характерові, ця Спілка Богословських шкіл уможливлює широку наукову й професійну спеціялізацію. Санфрансіська Семінарія присвячується вишколенню спеціялізованого професійного душпастирства. Вона має різні відділи програм, на які кандидатів приймається на рекомендацію шести добірних поручителів. Усім кандидатам гарантується свобода віровизнань, а також їх заохочується вносити в програму праці свою специфічну віроісповідну контрибуцію.

Тому що прот.С.Ярмусь працює на становищі професора Колеґії св. Андрея, він мав можливість зосередити свої докторські студії на спеціялізації в пасторальній педагогіці. Перший термін його програми був присвячений аналізі розвитку своєї власної особистости; другий — критичній аналізі своєї методи навчання, виробленню окремої філософії навчання та раціоналізації її примінення в структурі Колеґії св. Андрея; третій — вивченню стадій людських змін у ситуації різних духово-психічних процесів, змін віроісповідних переконань і т.ін. (тут вивчається процес духових перемін у житті українця з Канади маляра Василя Курилика, до насвітлення якого прот. С.Ярмусь написав критичну поправку); четвертий термін був присвячений виборові, обґрунтуванню й обороні теми дисертації, її методології та з'ясуванню її практичного примінення в праці кандидата.

Як сказано вище, прот. С.Ярмусь присвятив свою увагу проблемам пасторальної педагогіки. Але тому, що він довший час займався розробленням принципів пастирської антропології, ця проблема стала центральною у його докторській праці. Вона була розроблена під заголовком: „Доля людини й душпастирство в православній богословській освіті: Перші кроки до усвідомлення Пастирської антропології".

Основи Пастирської антропології автор виводить із констатованої деґуманізації людини, що являється чи не найбільшою проблемою нашого часу. Цю деґуманізацію породили процеси, які, іронічно, змагали до звільнення людини від рабства та різної соціяльної несправедливости.

Автор дисертації стверджує, що процеси, які доводять до обоження колективу, доводять і до позбавлення осібної людини її людського образу та людської гідности. Таким було розвинене в минулому сторіччі народництво, націоналізм, фашизм, комунізм та різний колективізм.

Прот. С.Ярмусь стверджує й насвітлює все це в першій частині своєї праці. Друга частина присвячена насвітленню української національної вдачі, деякі властивості якої автор визнає природними вимогами української людини, отже — її істотними потребами. Третя частина дисертації присвячена оглядові православної антропології, яка стверджує, що основні складники людської природи — тіло, душа і дух становлять її істотну одність і через те кожний з тих складників має своє специфічні потреби, від задоволення яких залежить добробут даної людської істоти. Це потреби фізіогенічного, психогенічного, духово-інтелектуального та етно-соціяльного характеру. Занедбання будьякої з тих потреб зубожує життя людини, шкодить її богоподібності, а то й зовсім деґуманізує її.

Четверта частина дисертації присвячена оглядові православної літератури на тему пастирського богословія та програм навчання пастирського богословія у вісьмох православних духовних школах, існуючих у Північній Америці. На основі цього огляду, робиться твердження, що не всі названі аспекти основних потреб людської природи стають предметом богословської, а в тім пастирської уваги, отже, вони залишаються прооченими й занедбаними. Згідно з переконанням автора, цю ділянку може поправити пастирська антропологія, що являється богословською дисципліною, присвяченою збудженню пастирської свідомости відносно повного об'єму людського життя та його специфічних потреб. Для покриття цієї ділянки пастирського виховання пропонується детально розроблений курс пастирської антроплогії з її методологією навчання та основними джерелами.

Праця о. д-ра С.Ярмуся викликала дуже добру наукову критику. Вітаємо його з цим високим осягненням та з новим вкладом у скарбницю української духової культури і бажаємо успіхів у дальшій праці.

Під час своїх докторських студій прот. С.Ярмусь був стипендіятом Братства св.Івана в Едмонтоні.

Прот. А.Тетеренко

УРЯДОВІ ЗВІДОМЛЕННЯ вказують, що інфляція в річному відношенні на найближ[illegible] чотири місяці залишиться нижче 10 відсотків. Як т[illegible], що всупереч гострій підвишці у мешканеви[illegible] кош[illegible]ах, в червні кошти прожитку зросли тільки на 0,7 в[illegible]сотка. Якщо це явище продовжуватиметься у дальшому протягом дванадцяти місяців — у результаті інфляц[illegible] виноситиме 8,8 відсотка. Інфляція у червні 1981 року в рі[illegible]ому відношенні зросла на протязі перших сімох місяців до 8,5 відсотка — в противагу до 1980 року, коли інфляція дійшла до 12,4 відсотка.

Координація харитативно— допомогових акцій



Учасники наради ЗУАДК-у сидять (зліва): д-р Наталія Пазуняк, д-р Теодозія Савицька, д-р Олекса Білик, д-р Ніна Строката-Караванська, Люба Сілецька. Стоять (зліва): Володимира Кавка, Микола Кавка, Ірина Качанівська, Мирон Баранецький, Анна Кравчук, д-р Микола Ценко.

(ЗУАДК), Нараду для обговорення питань доцільности координації харитативно-допомогових акцій і можливостей співдії між нашими допомоговими організаціями на терені ЗСА скликала Екзекутива ЗУАДК-у, згідно з ухвалою Ради Директорів ЗУАДК-у, 20-го червня цього року, та запросила усі центральні організації, які займаються такою допомогою, щоб у свобідній виміні думок та інформацій приготовити ґрунт для скликання ще у цьому році конференції усіх діючих на цьому терені суспільно-допомогових організацій для оформлення Діловo-Координаційного Осередку та намічення його діяльности.

На нараду прибули представники таких організацій: Ірина Качанівська (СФУЖО); д-р Теодозія Савицька і Анна Кравчук (СУА); д-р Наталія Пазуняк і Володимира Кавка (УЗХ); Люба Сілецька (ОЖ ОЧСУ). Окремо запрошено на ці наради д-р Ніну Строкату-Караванську.

З Екзекутиви ЗУАДК-у взяли участь: д-р О.Білик, президент; д-р М.Ценко, голова Допомогової Референтури ЗУАДК-у; М.Кавка, секретар, та М.Баранецький, директор Канцелярії ЗУАДК-у.

Відкриваючи наради, д-р О.Білик привітав сердечно пань, що потрудилися і прибули на ці наради, з'ясував ціль таких нарад та подав точки порядку дня, включно з відчитанням протоколу з попердніх нарад Допомогової комісії, де намічено діяльність Комісії на таких відтинках: а) Допомогові акції місцевого характеру; б) Допомога політв'язням та їхнім родинам; в) Допомога українцям в Бразилії, Арґентині, Параґваю й інших країнах.

По відчитанні цього протоколу представниці СУА, ОЖ ОСЧУ і УЗХ склали детальні звіти з переведених допомогових акцій їхніх референтур. На думку д-ра Теодозії Савицької, першою потребою для Бразилії слід уважати допомогу у формі книжок, шкільних підручників, української літератури та звернути більшу увагу на освітні цілі, стипендії, книжки тощо.

На саму висилку пачок за три роки минулої каденції виплатив СУА вісім тисяч долярів.

Від січня 1978 року до кінця грудня 1980 року СУА зібрав від спонзорів кругло 74,000 дол.; з датків-пожертв і відсотків—4,000 дол.; в тому часі виплатив стипендій на 80,000 дол. (в тому стипендій для Европи-16,000 дол.). СУА має свою випробувану систему праці, веде відповідну картотеку усіх допомог. Цією справою тепер займається Анна Кравчук, яка коротко пояснила про деякі акції.

Люба Сілецька поінформувала, що ОЖ ОЧСУ працює в системі СФУЖО і займається допомогою українцям в Параґваю, куди висилається посилки, а також допомагає родинам українських політв'язнів.

Працю УЗХ зреферувала Володимира Кавка: УЗХ уділяє 12 стипендій для учнів в Школі Українознавства в Куритибі, висилає пакунки з одягом-взуттям та оплачує учительок-інструкторок на господарських вишколах у Бразилії. УЗХ веде виховно-відпочинкові табори і для дітей незаможних родин та сиріт признає поважні допомоги та веде допомогову акцію від 1968 року через КОД (Комітет Оборони і Допомоги для краю).

Ірина Качанівська (СФУЖО) відчитала постанову з нарад, відбутих в листопаді 1980 року, що відносилися до справ Суспільної Опіки Служби. Д-р М.Ценко подав загальні інформації про допомогові акції ЗУАДК-у. Від часу більшої допомоги для потерпівших від землетрусу в Югославії допомогова акція сповільнилась. На зміну прийшла допомога для дисидентів, а в останньому часі зорганізовано висилку пачок з одягом-взуттям до Бразилії (450 пачок), та до Польщі (41 пачка), на пересилку яких виплачено біля 6,000 долярів.

Наші люди жертвенні і коли ведеться корисна акція радо приходять з допомогою. Сумно тільки, що на висланих 2,800 листів-закликів відносно пожертв на „писанку" для ЗУАДК-у відгукнулась тільки 1/6 частина громадян, а решта не відчуває того горя, що пробивається з листів наших братів і сестер, які живуть у злиднях. У самій Бразилії є п'ять сиротинців, два старечі доми, а у чотирьох семінаріях 214 семінаристів, що чекають на нашу допомогу. М.Ценко подав приклад з життя нашої молоді з Денверу, Колорадо, що вже роками їздять чи ходять засніженими дорогами з колядою і збирають фонди на допомогу для своїх братів і сестер в далекій Бразилії, а це ж діти третього чи четвертого покоління.

На запитання д-р Н.Пазуняк, чи наладнана теж співпраця з православним світом у Бразилії відповіла д-р Т.Савицька, що там немає багато православних, в жіночих організаціях при Хліборобсько-Освітньому Союзі працює чимало жінок православного віровизнання, і там немає релігійних конфліктів, бо в розподілі стипендій чи допомоги не робиться ніяких різниць.

Д-р Ніна Караванська своєю щирою розповіддю та знанням справи внесла дуже багато матеріялу для всебічного розгляду проблем і дала чимало практичних вказівок, що їх всі уважно вислухали та згодом дискутували, за що їй належиться окрема подяка.

Коли була мова про допомогу „потребуючим на засланнях", впало питання, чи, мовляв, можемо чимось таким пошкодити їм ? Відповідь Ніни була коротка, але вимовна: „Так, можна пошкодити недіяльністю".

Форми харитативної та правної допомоги різнор ідні і їх треба вміло використовувати. Координація допомогових акцій конечна. До таких однозгідних заключень по виміні думок прийшли всі учасники цієї спільної наради, у висліді якої вирішено скликати незабаром конференцію усіх діючих на терені Америки суспільно-допомогових організацій та комітетів.

Цим займеться Екзекутива ЗУАДК-у, запрошуючи з відповідними референтами д-р Ніну Караванську і Надію Світличну.

Перед закриттям наради д-р О.Білик поінформував, що вкоротці представники ЗУАДК-у відвідають Вашінґтон для обговорення з американськими урядовими чинниками пильних справ—переселенчих та правних.

Є також можливості допомоги посилками „КЕР" нашим братам і сестрам у Польщі, бо на основі щойно одержаних інформацій з їхньої головної кватири, КЕР підписало 12-го червня цього року офіційний договір з польським урядом про висилку 50 тисяч пакетів КЕР місячно для жителів Польщі

По нарадах, які тривали повні чотири години, при скромній перекусці, вже неофіційно, у дружних розмовах дискутовано чимало актуальних проблем та форм всебічних допомог, а головно тим, що їх найбільше потребують—ув'язненим і переслідуваним українцям в СССР.

Конструктивний і діловий хід цих нарад дає запоруку, що цей відтинок діяльности завершиться координацією дії на запланованій ще в цьому році конференції

У декаду Української Родини

У відповідь на звернення Президії Секретаріяту СКВУ, щоб присвятити більше уваги українській родині, її оновленню, скріпленню та збереженню, в днях 4-6 липня цього року в Нюмаркеті у Канаді відбувся будуючий Родинний з'їзд. В ньому взяло участь дев'ять посвоячених родин із різних місцевостей ЗСА (Пенсильванія, Ню Джерзі, Міннесота) й Канади (Онтаріо Квібек, в кількості 40 осіб, що репрезентували три покоління. Найчисленніше була заступлена подружена молодь і наші найменші.

Цей з'їзд заініціювали й енерґійно перевели його в життя Христина та Андрій Мельники з Нюмаркету біля Торонто. Вони в найменших подробицях передумали програму цієї першої поза межами рідних земель родинної зустрічі з завданням затіснити зв'язок між осілими в ЗСА й Канаді членами родини та скріпити почуття їхньої національної ідентичности, особливо в наймолодшому третьому поколінні.

За визначною допомогою Христини з Голубінських і Остапа Татомирів з'їзд пройшов із великим моральним успіхом. Наступні родини прибули на цей з'їзд (в поазбучному порядку): Бойки, Голубінські, Городиські, Лукасевичі, Мельники й Татомири. Всі вони одружені з українцями та українками, ведуть свої доми згідно з найкращими українськими релігійними й національними традиціями, зокрема дбайливо зберігають рідні звичаї та кладуть натиск на добре володіння українською мовою.

Першого дня з'їзду, не зважаючи на зливні дощі та нестерпну гаряч, учасники вбільшості перебували під пластичним прикриттям в чарівному городі Мельників, повному різнобарвного квіття, декораційних дерев і кущів, за вибагливими перекусками та оживленою гутіркою. З'їзд відкрив коротким словом господар дому Андрій Мельник, вітаючи учасників зустрічі, зокрема тих, що прибули здалека. Д-р Осип Бойко зложив сердечні ґратуляції ініціяторам зустрічі та побажав їм успіху на прийдешнє.

Після посадження пропам'ятного деревця, що довершили наші найменші, сеньйорка з'їзду Бронислава Мельник підкреслила велике значення таких зустрічів для збереження традицій української родини, що є основною клітиною нашої спільноти. Вона висловила щирий подив та признання молодому поколінню за ініціятиву й влаштування цієї зустрічі і заохотила до продовжування в наступних роках цього вдалого почину, дуже корисного не тільки для наших родин, але і єдности української громади. Талановита Богдана Бойко під супровід гітари заворожила гостей милозвучним виконанням в'язанки українських пісень. Перший спільний вечір, на велику радість дітвори, закінчено численними бенгальськими вогнями.

Наступного дня по вислуханні св.Літургії на оселі відпочинково - спортового клюбу „Говерля, поблизу Нюмаркету, учасники зустрічі зібралися в гостинному літньому домі Голубінських. За ґарно прибраними столами під відкритим небом, у тіні розлогих дерев, серед дружніх гутірок про минуле та плянувань на майбутнє, у цій прекрасній оселі дивізійників, що саме цього року відзначає 25-річчя свого існування непомітно минав час вийняткової зустрічі.

Вже давно темний небозвід загорівся міріядами зірок, коли гості з жалем покидали цю овіяну чаром літа оселю та роз'їжджалися додому.

Родинний з'їзд закінчився третього дня знову в ініціяторів зустрічі Христини та Андрія Мельників. Рішено влаштувати такі з'їзди вже кожного року ротаційно. Найближча зустріч відбудеться в Дулуті. Міннесота, в хаті Марти та д-ра Омеляна Лукасевичів зі збірною поїздкою на український фестиваль у Дофин в Канаді.

З'їзд залишив багато незабутніх споминів для усіх трьох поколінь учасників та найбільш зачарував найменших, що закріпили дружні зв'язки серед родинної атмосфери рідного оточення й дозвілля серед розкішної канадської природи Онтаріо, поїздок на змагання копаного м'яча професійних дружин і в чарівну країну казки з різними несподіванками; в Торонто й околиці, на велелюдні побережжя розлогого озера Симко в містечку Бері та купелі в його холодних азурових хвилях.

З'їзд позначився оновленням родинних зв'язків і почувань, притаманних українській людині, щирою журбою про збереження наростаючого покоління для української спільноти та закріплення єдности серед українців у діяспорі, як першої передумови дальшого росту та сили української громади.

Звернення СКВУ не пішло намарно.

Проголошення декади стає незвичайною нагодою через пожвавлення родинних зв'язків обновити українські родини в дусі наших здорових релігійно-національних традицій, які, не зважаючи на різні важкі лихоліття, дали нам змогу проіснувати досьогодні й біологічно та ідейно ставити спротив жорстокій Москві й асиміляційним процесам на чужині.

Учасник

30-річчя шкіл українознавства у Дітройті



Абітурієнти школи українознавства Товариства „Рідна Школа" у Дітройті

Товариство „Рідна школа" й опікуни школи при українській православній Катедрі Св.Покрови відзначили святковою програмою 30-річчя своїх шкіл українознавства в неділю, 31-го травня цього року, в залі середньої школи Фіцджералд у Воррені.

Свято почалося піснею „Молоді ми" І.Недільського у виконанні учнів обох шкіл під дириґентурою оперної солістки Христини Липецької, при фортепіяновому супроводі піяністки Марусі Лісовської. Вже сама поява на сцені двохсот виконавці-школярів, одягнених у стильові народні костюми викликали пильну увагу багатолюдної авдиторії. І коли прозвучали останні слова пісні „Світ є гарний і ми молоді", то публіка грімкими оплесками привітала не тільки виконавців, але й Христину Липецьку та Марусю Лісовську.

Програму, заплянованy спільним діловим комітетом, відкрив голова інж. Данило Березовський. Він привітав гостей, зокрема почесний комітет, учителів, батьків і учнів у 30-річчя, що збігається зі сторіччям заснування Рідної Школи в Україні . На його заклик присутні вшанували вставанням і хвилиною мовчанки тих рідношкільних діячів, які відійшли у вічність.

Запрошений до слова гість з Канади М.Плав'юк, голова СКВУ, висловив кілька цінних думок про ролю рідного шкільництва в Україні, і тут, у діяспорі, і побажав успіхів на майбутнє.

Хор молодих учнів школи ім. Лесі Українки при Катедрі Св. Покрови виконав три пісні: „Соловейко" муз А.Филипенка, його ж „Тече вода" Шевченка, і „Маширують козаченки" гарм. М.Барабаша.

Хор старших учнів тієї ж школи відспівав „Слово рідне, мова рідна" І.Воробкевича, муз. М.Барабаша, „Писаний камінь", „Водограй" слова й музика Володимира Івасюка та марш „Україна" слова І.Багряного, муз. Григорія Китастого.

Обома хорами керувала Ірина Смик, виконуючи водночас фортепіяновий супровід. Виконання пісень було на значно вищому, ніж учнівському рівні, з виразною дикцією. Гості щиро оплескували обидва хори і їх дириґента.

У цій частині програми успішно виступив танцювальний ансамбль „Барвінок". Старші учні школи ім. Лесі Українки виконали бравурно під керівництвом Степана Романова два народні танці.

Учні 10-ої кляси Школи Українознавства Т-ва „Рідна Школа" виступили у програмі живого слова під назвою „Слова — Слова — Слова" Цей монтаж з творів Гани Черінь підготовила мґр Віра Андрушків. Виконавцями були: Оксана Ґнатчук, Рожа Демчук, Христина Зарицька, Андрій Музичка, Андрій Прийма і Христина Юзич. Вони вивчили тексти напам'ять, а їх слова доходили до всіх слухачів завдяки добре розміщеним голосникам.

Директор школи Товариства „Рідна Школа" мґр Остап Квітковський роздав абсольвентам нагороди: три стипендії від Товариства, а п'ять від Українського Народного Союзу. Представник Окружної Ради УНС головний радний Роман Куропась виголосив привітання.

Кінцевий іспит склали в цьому році наступні абсольвенти: Орест Бей, Мирон Гнатчук, Марія Дутко, Марко Легкий, Павло Михалович, Христина Огар, Степан Стебельський і Марта Чапельська.

Від школи ім. Лесі Українки промовляв директор Михайло Смик, який роздав учням свідоцтва. Від учнів школи склав подяку абсольвент Андрій Смик.

Програма свята закінчилася дуже вдалим виступом Ансамблю Юних Бандуристів під проводом Михайла Сердюка. Заповідав абсольвент Павло Михалович. Разом з бандуристами на сцені усі гості відспівали „Ще не вмерла Україна"

У вестибюлі перед входом на залю була розміщена виставка матуральних табльо з минулих років. Була також великого формату афіша з прізвищами тих, що були учнями у всіх минулих роках.

Про декорацію сцени подбав інж. Володимир Диґдало. Дир. М. Смик надрукував багатосторінкову публікацію, куди війшли — програма свята, основні відомості про обі школи, прізвища спонзорів, оголошеня організацій та торговельних установ. Велику допомогу дали шістнадцять Відділів Союзу Українок Америки та Окружна Рада, що її головою є Лідія Колодчин. Передпродажем квитків керував з повним успіхом мґр Олександер Серафин. Усім організаціям і громадянам належиться щира подяка.

Осип Сливинський

Стипендії та нагороди „Самопомочі" в Ню Йорку для абітурієнтів

Як кожного року, так і в цьому році виплатила Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню Йорку стипендію двом кращим ученицям абітурієнткам Академії св. Юра в Ню йорку в сумі 1,000 долярів. Стипендію в сумі 750 дол. одержала друга найкраща учениця Таня Поритко, а в сумі 250 дол. одержала Люба Вижницька за високі осяги в науці, зокрема в ділянці українознавства.

Ці стипендії були вручені скарбником кредитівки інж. Іваном Гуриком під час урочистої градуаційної церемонії 13-го червня, що відбулася в залі Академії св. Юра в присутності Владик Василя Лостена, стемфордського єпископа, та Іннокентія Лотоцького, ЧССВ, єпископа епархії св. Миколая в Чікаґо, колишнього пароха й ігумена церкви св. Юра в Ню Йорку.

Ці стипендії це тільки одна з форм піклування кредитівки в Ню Йорку Академією св. Юра в Ню Йорку, що є єдиною українською середньою школою на сході ЗСА, яка за час свого недовгого існування стала одною із кращих шкіл на терені Великого Ню Йорку, а при тому, вона—єдина середня школа, що дає нашій молоді виховання в українсько-християнському дусі.

Тому й „Самопоміч" в Ню Йорку рік-річно виасиґновує поважну фінансову допомогу тій академії, щоб її зберегти для нашої громади. Зокрема в останньому шкільному році виплачено допомоги в сумі 10,000 долярів. Незалежно від того, виплачено суму 2,500 дол. на покриття оплат для незаможних учнів тієї академії.

Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню Йорку не забуває також про школи українознавства, що діють на терені Ню Йорку, зокрема про Школу Українознавства Товариства „Самопоміч" та Школу Українознавства Осередку СУМ-А в Ню Йорку, кожна з них одержує рік-річно допомогу по 1,000 долярів.

З нагоди, що в обох цих школах українознавства відбулася матура, Кредитова Кооператива Самопоміч в Ню Йорку постановила нагородити усіх учениць та учнів—абітурієнтів цих шкіл за їхню витривалість у науці українознавства; за те, що 12 років учащали до тих шкіл і успішньо закінчили науку в них—хоч маленькою нагородою по 50 дол. для кожної абітурієнтки та абітурієнта.

Чеки в сумі на 50 дол. вручено абітурієнтам Школи Українознавства Осередку СУМ-А в Ню Йорку президентом кредитівки адв. Романом Гуглевичем під час урочистостей, що відбулися в залі Дому Визвольного Фронту 4-го червня. Чеки для абітурієнтів Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку були вручені представником кредитівки інж. Любомиром Зеликом, що є членом Ради Директорів нашої кредитівки, під час урочистостей нюйоркської метрополії, що відбулися в Домі Молоді в Йонкерсі 7-го червня.

Нагоди одержали такі абітурієнтки і абітурієнти зі Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку: Аня Богачевська, Роксана Хемич, Олег Данилюк, Хризанна Гуглевич, Володимир Яремчук, Андрій Кушнір, Степан Ладагай, Марко Леськів, Христина Левицька, Ляриса Певна, Михайло Весоловський, Люба Вижницька, Ксеня Зелик.

Зі Школи Українознавства Осередку СУМ-А: Іван Барна, Ярослав Галатин, Микола Грицковян, Степанія Доляк, Ольга Загнійна, Дзвінка Ковбаса, Любомир Лавро, Дарія Лещук, Ігор Стецко, Олександер Фурда, та Петро Шміґель.

Так наша кредитівка в Ню Йорку ніколи не шкодувала й не шкодує гроша на підмогу наших шкіл і виховання нашої молоді в школах чи організаціях молоді, бо молодь—це майбутнє нашого народу.

Р.Г.

Манітобський Батьківський комітет сприяння українській мові при праці

У четвер, 11-го червня, тут у приміщеннях Осередку Української Культури й Освіти, відбулися річні загальні збори Батьківського комітету сприяння української мови у Манітобі, Канада. Батьківський комітет опікується розвитком програми англо-українського двомовного навчання у Манітобі.

Засідання відкрив та ним проводив уступаючий президент Тарас Прихітко , який склав звіт за перший рік діяльности організації. Він підкреслив швидкий зріст програми, зазначуючи, що тоді, коли уряд впровадив програму, були сподівання, що 60 дітей буде зареєстрованих, але завдяки зацікавленню громади та праці батьків у шкільному році 1979-80 було зареєстрованих 126 дітей, а в другому році було їх 270. На новий шкільний рік є вже записаних поверх 550 дітей. Президент Т.Прихітко склав подяку всім членам Дирекції та працівникам за їхню тісну співпрацю.

Мирон Спольський, екзекутивний директор Батьківського комітету, звітував про адміністративну структуру організації та про головну діяльність комітету, а особливо про розвиток зовнішних зв'язків з урядами, громадою та з пресою. Він дальше звітував про річні кампанії для збільшення числа зареєстрованих студентів та про підготовку до видання серії 20-ти оповідань українською мовою, які будуть використанні за допоміжні матеріяли. Підготовкою цих матеріялів займається Леся Саведчук. За відсутнього скарбника Мирон Спольський склав фінансовий звіт за діловий рік 1980-81.

Ернест Ціцерський, голова номінаційної комісії, запропонував вибрати нову дирекцію в такому складі: Тарас Прихітко—президент; Роман Єренюк—заступник президента; Леся Швалюк—секретар; Тарас Палій—скарбник; Стела Січевська—голова реєстраційного комітету; Марко Гнатюк—голова комітету членства; Маруся Костишин—голова видавничого комітету; Петро Монастирський—зв'язок з Клюбом Українських Професоналістів і Підприємців.

Ернест Ціцерський—виконуючий обов'язки колишнього президента; члени Дирекції—Гелен Габінг, Лері Гижка, Дейвид Зілінський і Гейзел Керницька; Дорадча Рада—Василь Балан, Стефанія Юрківська, Манолій Лупул, Іван Новосад, Михайло Савка, д-р Борислав Білаш, д-р Мелоський, Андрій Сірий і Вісна Бадюк; Іван Петришин—правний дорадник; Богдан Чеморинський—чартирований рахівник; координатор оголошень—Володимир Кулик. Присутні одноголосно прийняли запропоновану листу дирекції.

Під час зборів виступив з промовою Ерик Лахтигайд з директорату багатокультурности в Оттаві. У своїй промові Лахтигайд повідомив присутніх про напрямні федерального уряду щодо навчання неанглійських та нефранцузьких мов у Канаді.

На закриття засідання новообраний президент подякував присутнім за довір'я та просив дальшої тісної співпраці, щоб забезпечити успіх і тривалість двомовної програми.

Хрищення пластових таборів на Бобрівці

Дня 4-го липня цього року у 5-ій год. по полудні, відбулося відкриття таборів на оселі Бобрівка. Пластовими кличами СКОБ і Готуйсь! привітав присутніх пластунів і родичів пл. сен. Володимир Лучкань, наказ відчитала писар пл. сен. Валя Чудовська. Адміністратором таборів є пл. сен. Юрій Катречко, заступником — Надія Катречко.

У понеділок, 6-го липня, опівночі найперше хрищення перевели юначки п. н. „Золоті ворота всесвіту", брама була удекорована свічками на скісних поперечках. Надзвичайно цікавою була спільна деклямація з творів О. Бердника, яку виконала Булава на чолі з коменданткою ст. пл. Катею Сокіл, бунчужною ст. пл. Орисею Ганушевською, писарем ст. пл. Дарцею Пришляк.

У середу, 8-го липня, ввечері о год. 12-ій охристили табір юнаків „Слідами безсмертних" при великій гарній брамі з програмою, присвяченою 40-річчю проголошення незалежности 30-го червня 1941 року у Львові.

Треба подивляти, що в такому короткому часі збудувала Булава браму і розташувала юнацький табір: комендант — ст. пл. Богдан Харкевич, бунчужний ст. пл. Михайло Хариш, писар ст. пл. Андрій Коломийців.

У четвер, 9-го липня, табір новачок дістав назву „Царство малих карликів" з оригінальною програмою. Комендант-ст. пл. М. Дитюк, заступник-ст. пл. Марта Остапюк-Стенлі, бунчужна ст. пл. Марта Тислюк, писар — ст. пл. Іванна Сокіл. У п'ятницю, 10-го липня, табір новаків одержав назву „Під козацькою хоругвою". Пластова і козацька традиція має в собі багато чару для новацтва. Команда перевела хрищення за козацьким звичаєм в одягах козацької старшини і цікавою програмою на чолі з комендантом ст. пл. Степаном Бондаренком, бунч. ст. пл. Юрком Курівчаком і писарем ст. пл. Андрієм Курівчаком. Відвідали табори: крайова командантка пластунів пл. сен. Ірина Коровицька, крайовий комендант пластунів пл. сен. Михайло Мочула.

У суботу перевірив табори і шпиталик д-р Володимир Ґерент, наш довготітній опікун, медична сестра пл. сен. Соня Платош і пл. сен. Марта Остапюк-Стенлі.

У неділю, 12-го липня, о год. 12-ій до 1-ої відправили Служби Божі о. Дмитро Мамчур (православну) і о. Лев Любинський (католицьку).

Команди таборів мають дуже добре опрацьовані програми для таборовиків: плавання на т. зв. „тюбах" по річці Фармінгтон, відвідини „Вовчої тропи", прогулянки, співи, гутірки та практичні іспитові заняття, при участі 101-го таборовика і 32-ох булавних.

В суботу, 17-го липня, юначки і юнаки табору Бобрівка відбули поїздку до пластового табору в Іст Четем, де вони брали участь у вітанні Митрополита Владики Степана та виступали зі своїми удалими точками на загальному пописі. А в неділю, 18-го липня „Бобрівка" відзначила урочисто „День Пластуна".

Учасник

Вечір української пісні в Мюнхені

У програмі міжнародних зустрічів, наукових доповідів, мистецьких виставок, концертів, що періодично відбуваються в Домі Зустрічів для популяризації і культурного обміну поміж представниками різних народів серед емігрантів, які проживають у Мюнхені і околицях, відбувся в суботу, 27-го червня цього року другий концерт українських пісень для любителів вокального мистецтва.

Цим разом виступали з добре підготованою програмою народних і естрадних пісень наші любителі вокального мистецтва — Наталія Наталенко-Маруняк, альт, та Богдан Шарко, баритон. Програма вечора була дбайливо підготована і,, побіч відомих концертових мелодій, включала окремі точки вже сучасних пісень новіших композиторів, що надавало цьому концертові більшого пов'язання мистецьким життям в Україні. Також включено в програму кілька німецьких й італійських пісень та подано в перекладі на німецьку мову назву українських у програмі.

Акомпаньювала англійка Кю Патріція, відома піяністка, що вже протягом майже двадцять років виступає на концертах з українськими солістами і вдало відтворює наші музичні твори і тим обдаровує наших співаків добрим супровідним музичним обрамованням, з тонким відчуттям нюансів різних мелодій чи композицій.

Обох виконавців — співачку і співака — представив мистецький керівник Дому Зустрічів Яніс Лієпінс, лотиш, що опісля коротко згадав про їхні музичні і мистецькі зацікавлення та недавні концерти. При цому треба згадати, що Наталя Маруняк мала своє концертове турне по ЗСА, де в містах більших скупчень українських громад вона дала ряд концертів і мала прихильну оцінку у пресі. Виступала вона рівнож в телевізії у Франції. Вона має стійкій милозвучний голос ліричного забарвлення і любується виконанням естрадних і народних пісень і романсів. Так і була достосована частина ІІ програми, що побіч відомих мелодій, включала сучасні пісні композиторів з України, які вона, може, найкраще виконувала, з вдалим і чуттєвим відтворенням нюансів цих мелодій.

Мгр Богдан Шарко виступає як соліст і бандурист з пятдесятих років, він відомий як добрий виконавець козацьких пісень і історичних дум. Він має добрий й милозвучний голос, та добру дикцію, виступав з різними солістами, але мав і власні концерти в Німеччині, Австрії, Бельгії, Голляндії, а також в організованому для нього турне по наших осередках в містах Англії і Франції, і мав прихильні рецензії. Він виконав на початку програми чотири пісні німецькою і три італійською мовами, що випали добре. Певніше, з повнотою голосу, виконав українські пісні в дальшій частині концерту, хоча на цей раз слабше в супроводі бандури, але в загальному добре. Він виступав теж як фольклорист з бандурою у програмі баварського радіо і має свої платівки пісень.

Програма концерту була досить велика, мала дванадцять точок у першій частині і шістнадцяту в другій, і закінчилася дуже вдалим дуетом двох пісень. Співаки презентували себе добре у вечірньому одязі, а пані може, ще краще — у вечірніх суконках із полтавським орнаментом.

Поминаючи невеликі недотягнення — мала неакустична заля, звичайне піяно, на що скаржилася піяністка — концерт випав добре і був корисною культурною популяризацією нашої пісні, та залишив добрі спомини у присутніх українців і чужинців (понад пятдесят людей). Для багатьох, головно молодших, був цей концерт і милою несподіванкою, бо це була реклята сучасних пісень співачкою Маруняк.

Після концерту відбулася в іншій залі товариська зустріч більшости присутніх, де за склянкою доброго вина або соку, продовжувалися дискусії, виміна думок про концерт і наші пісні, та нав'язування контактів і товариських знайомств.

Д-р Б.Кузь

Закінчення шкільного року



Перший ряд (сидять зліва): Христина Стасюк, д-р Михайло Лоза, Надя Пікас, директор школи, проф. Зенон Саган, сестра Леонарда, СС, Неоніля Стецьків; другий ряд: Неоніля Сайкевич, Роксоляна Пікас, Марія Шишка, Христина Бейґер, Катерина Сенцьо, Ольга Чмола, Мирослав Самотовка.

На цю тему можна б писати есей, та й не один, а більше, бо всі ми на своєму віку переживали не одне закінчення шкільного року, своє і чуже. Але не про есеї ідеться, а про звичайний допис, допис про цьогорічне закінчення навчального року в суботній Рідній Школі в Баффало.

Закінчення навчального року, про яке мова, відбулося у суботу, 20-го червня. Почалося воно Службою Божою, відправленою для учнів у шкільній каплиці. Службу Божу відправив о. д-р Павло Івахів, парох і рівночасно катехид Рідної Школи. Крім учнів, у Службі Божій взяли участь учителі, а також і батьки учнів.

По Службі Божій усі перейшли до шкільної авдиторії, де відбулася офіційна частина цієї урочистої події. (Слід при цьому згадати, що Рідна Школа в Баффало користає з будинку української парафіяльної школи св. Миколая).

При вході на залю не можна було не запримітити чудового, виконаного в стилі вишивки, напису, який пригадував про те, що 1981 рік — це ювілейний рік рідношкільної ідеї, про те, що в цьому році проминає 100 років від основання Українського Педагогічного Товариства у Львові, яке займалося організацією рідних шкіл. У цьому дусі промовляла директор школи Надія Пікас, відкриваючи офіційну частину. До речі, напис, про який була згадка, — це діло мистецьких рук Надії Пікас. Після промови почалася мистецька частина. В програмках цю частину названо „Кінцевий попис учнів Школи Українознавства. Назва повністю відповідала змістові програми. Учні, особливо нижчих кляс, справді трописалися своїм знанням українських пісень і віршів, вивчених протягом року під проводом своїх учительок, а передусім, учительки Ольги Чмоли, якщо мова про музичну частину попису.

Програма почалася хоровим проспіванням молитви „Отче Наш", а закінчилася піснею-молитвою „Боже, вислухай благання". Точки програми були виконані переважно гуртом учнів, а були й індивідуальні виступи. В програму була вплетена роздача свідоцтв, а також проголошення висліду конкурсу і вручення нагород переможцям у конкурсі.

Справа конкурсу вимагає додаткового пояснення. З нагоди 100-річчя Рідної Школи дирекція школи в Баффало при помочі Батьківського комітету при школі проголосила конкурс есеїв, віршів та на виконання рисунків чи малюнків з рідношкільною тематикою. Есеїв на конкурс не подано; були вірші і досить багато рисунків та малюнків. Для оцінки поданих праць покликано було до життя жюрі, до якого увійшли: д-р Михайло Лоза — голова, Марія Іскало — голова Батьківського комітету, Надія Пікас є директор школи.

Згідно з оцінкою жюрі нагороди за вірші одержали такі учні: Рената Бейґер першу нагороду, Мирон Депутат першу нагороду. Ігор Пікас другу нагороду, Наталка Тупицька третю нагороду, Роман Боднарський третю нагороду.

За рисунки нагороджені були: Роман Бейґер першою нагородою. Марко Пікас першою нагородою Ліля Мандзик другою нагородою, а третю нагороду отримали: Леся Вокер, Іларіон Кондуський, Катруся Бучинська, Нікол Гірі, Аня Сенцьо, Ліса Паверс.

Грошові нагороди спонзорував Батьківський комітет. Нагороди були вручені з відповідним листом, прикрашеним оригінальним жетоном з випаленим написом: 100-ліття Рідної Школи. Не нагородженим учасникам конкурсу вручено відповідний лист з жетоном, як признання за участь у конкурсі.

Учителі окремих кляс вручили ще своїм учням нагороду у формі книжок за досягнення в науці, відвідуванні і дисципліні.

Михайло Лоза

В Олбані...

(Продовження зі стор. 1)

випало якнайкраще. Біля українського кіоску був польський столик з інформаціями про совєтський злочин у Катині, далі була стоянка Комітету Поневолених Народів з великим написом: „Америка вітає поневолені комунізмом народи!" Було понад 20 кіосків поневолених народів: вірменський, естонський, польський, китайський, з вільних народів мали кіоски: ірляндці, греки, ізраїліти, данці, голляндці, індійці, американські індіяни, німці італійці, африканці й інші. Першу нагороду за кіоск дістали греки.

На сцені відбувалися виступи танцювальних груп, оркестр і співаків. Перше місце здобула українська танцювальна група „Зорепад" під мистецьким керівництвом Роми Прийми-Богачевської. Мгр Дарія Якубович заповіла виступ „Зорепаду". Спочатку М.Коцур і Н.Постоловська виконали гуцульський танок при супроводі на акордеоні Н. Семчук. Потім Д.Гарасимяк, Х.Коновальчук, Д.Нагольник і І.Свідерська затанцювали „Гуцулку". Тріо молоденьких — сестри Динько та Ромко Якубович виконали „Козачка". Потім М.Коцур і А.Постоловська виконали коломийку. Опісля чотири згадані танцюристки виконали закарпатський танок. Вкінці всі вийшли на сцену, а численно зібрана публіка нагородила українських танцюристів довготриваючими оплесками, бо вони дописалися найкраще з-поміж усіх танцювальних груп. Танцювали групи голляндців, данців, естонців, поляків, ізраїльтян, індійців, муринів, греків, німців, але ніодна група так гарно не дописалася, як українська. Шкода, що виступило тільки шість дівчат і два хлопці, а могло бути їх далеко більше. В 1930 році, коли виступала українська танцювальна школа під керівництвом уже покійного майстра В.Авраменка у Трою, на сцені було 150 хлопців і дівчат. Може, ця пригадка спонукає батьків, щоб посилали своїх дітей до школи українських танців у Трою.

Публіки було понад 10,000 осіб з різних рас і народів. Одначе, виставки народного мистецтва зорганізозували тільки українці, греки, голляндці, данці, індійці, естонці, італійці й ірляндці, а решта обмежилася тільки до своїх національних харчів.

НАТИСК ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ на італійських терористів і зростаюча ворожнеча населення проти них та рішуча відмова уряду перетрактувати з ними та давати ім звільнити без усіляких умов двох останньо схоплених закладників: Ренца Сандруччі, керівного адміністратора автомобільних заводів Альфа Ромео та Чіро Чіріллько, видатного діяча християнськодемократичної партії. Терористи назвали це „актом революційної великодушности'. Сандруччі після звільнення подав, що терористи поводилися з ним лагідно та не зробили йому ніякої шкоди. В руках терористів залишився ще Печі, брат колишнього терориста Печі, який перейшов на бік влади і разом з поліцією допомагає державним чинникам у боротьбі з терористами.

„Україна в англомовних виданнях"

ДРУГИЙ СВІТОВИЙ КОНКУРС ДЛЯ МОЛОДІ ІМ. МАРУСІ БЕК

Другий світовий конкурс для молоді „Україна в англомовних виданнях", проголошений на 1980 рік, закінчився.

Завданням учасників конкурсу було зробити всі матеріяли з англомовної преси вільного світу про Україну й українців (українська преса англійською мовою не враховувалася) та робити з них збірники за свою індивідуальною системою.

Надіслані на конкурс збірники переглядало й оцінювало жюрі в складі: мґр В.Баран — голова, мґр В. Андрушків, інж. І.Галич, мґр Т.Розгін. д-р В.Савчук.

За постановою жюрі нагороди отримали: першу нагороду в сумі 500 долярів — Ліда Василин з Енсіно, Каліф. ЗСА; другу нагороду в сумі 300 дол. — Людмила Шанта з Торонто, Онт. Канада; третю нагороду в сумі 200 дол. — Оксана Родак з Торонто, Онт. Канада; Михайлові Гнатюкові з Лінколну, Англія, жюрі присудило 50 дол. Д-р Маруся Бек склала 1,000 дол. на бенкеті, який дітройтська громада влаштувала в честь її уродин; Українська Федеральна Кооператива „Самопоміч" у Дітройті — 200 дол.; Український Братський Союз — 100 дол.; відомі дітройтські громадянки проф. Ірина Решетилович та Стефанія Лужецька — по 10 дол.

Ці студії дають учасникам багато знання, виробляють національний та громадський світогляд, дають можливості на основі авторитетних джерел обстоювати права України, а при потребі, заперечувати незгідні з правдою твердження про неї. Крім того, молодь пізнає працю й досягнення українців у державах вільного світу. Лавреат II конкурсу Людмила Шанта пише до Комітеут так: „Незвичайно ціню Вашу роботу, бо бачу, що тим способом українська молодь стає не лише більш свідома й горда, бачучи діяльність українського суспільства на еміґрації очима чужинців, але також збирається цінний матеріял для студій україністики".

Прислані на конкурс збірники творять архів для дослідників багатьох питань, які стосуються трактування наших проблем англомовною пресою у даний період часу.

Конкурс „Україна в англомовних виданнях" — своєрідно новий шлях і метода в національному вихованні нашої молоді та приготуванні її на широко обізнаних з українським питанням громадян країн їхнього поселення. Якщо будуть фінансові засоби продовжувати й ширше розвивати його, конкурс відіграє велику ролю.

Проголошує і перепроваджує конкурси спеціяльно створений комітет у Дітройті, Мич. ЗСА, під назвою: Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Мару Бек. До його складу входять: проф. М.Гарасевич — голова; Д.Стасів — заступник, мґр Х.Юзич — секретар, І.Бек — фінансовий референт; мґр В.Мушинська — пресовий референт; С.Король, мґр О.Климишин, д-р Ю.Розгін — члени.

У всіх питаннях слід звертатись на адресу: Ukrainica, 3061 Firestone Dr.,Srerling H'ts.,Mich. 48077 USA.

Ансамбль Танцю виступив у Коговзі

Заходом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи та Гуртка Любителів Мистецтва у Трою 14-го червня відбувся в Коговзі успішний виступ Українського Фестивального Ансамблю з Торонто під керівництвом маестро Миколи Жуковина з Києва. Цей Ансамбль, створений у 1979 році, складається з професійних і напівпрофесійних танцюристів і танцюристок з Канади й Америки. Музичний керівник і концертмайстер — Роман Когут, диригент — Ярослав Григорський, адміністратор — Юрій Тарновецький. Під час першої точки — „Прелюду" представлено всіх танцюристок і танцюристів. У хореографічних інсценізаціях виведено „Бойківські забави", ліричний танок „Коханочка" та гумористичну композицію „Лялькн". Закарпатський танок „Тропотянка" в закарпатських народних одягах був виведений з темпераментом. Молдавський народний танок „Ларк" що був новиною, нагадував дещо наші гуцульські танці.

Після перерви танцюристи виконали гумористичний модерний танець „Українські боксери, які ніколи не поїхали на Олімпіяду до Москви", що розвеселив публіку. Далі слідували хореографічна композиція „Ві танець „Пірвані обіцянки" танець „Пірвані обіцянки— під мелодію пісні „Ти ж мене підманула", що його виконали кубанські козаки й дівчата. Солістка сопрано Етель, дружина маестра М. Жуковина, проспівала своїм милозвучним голосом дві українські народні пісні, за що її нагородили довготривалими оплесками. Зворушливий танковий хоровід „Плакуча верба" — дівчина шукає за своїм козаком, який загинув, належав до найкращих точок програми.

Група „старих" гуцулів виконала гумористичний танець „Старий гуцул", пригадуючи свої літа молодії. Сальви сміху супроводили ці коломийки старих гуцульських дідів, що „дансували" справді комічно. Тріо козаків виконало характерний танець під мелодію козачка „від Києва до Лубень". Кульмінаційною точкою виступу був заключний гопак у виконанні всього Ансамблю, виконаний з фантастичною бравурністю, козацьким темпераментом і з подивугідною легкістю і ґраціозністю дівчат та з акробатичними виступами багатьох професійних танцюристів-солістів. Всі виступи Ансамблю численна публіка нагородила довготривалими оплесками за високомистецке виконнання. Вкінці мґр Андрій Дурбак, від управи Окружного Комітету УККА, подякував маестрові М.Жуковинові та Українському Фестивальному Ансамблеві Танцю за чудовий виступ.

Діти вручили маестрові М.Жуковинові гарну писанку, а його дружині, солістці Етель, — китицю квітів. Вставанням із місць і незамовкаючими оплесками публіка вшанувала дорогих гостей з Канади.

Після виступу Управа Окружного Комітету УККА влаштувала прийняття в залі Українського Клюбу в Коговзі. Гостей привітав культурно-освітній референт М.Філь, о. О .Лімонченко провів молитву. Після вечері голова Гуртка Любителів Мистецтва у Трою інж. М.Герець подякував Ансамблеві і побажав йому дальших успішних виступів. Ред. І.Дурбак привітав Ансамбль від колишніх курсантів шкіл танців св.п.В.Авраменка, до яких і він належав у Львові в 1924 році. Ростислава Білинська з Коговзу, Я.Склярик з Трою тому 52 року були учасниками школи танків В.Авраменка, що мали великий добродійний вплив на нашу молодь, стримали асиміляцію цілого покоління. Маестро М.Жуковин продовжує велике діло В.Авраменка, використовує мотиви наших народних танків до хореографічних композицій і інсценізацій, що є добрим поступом на шляху нашого танкового мистецтва. Вкінці він побажав Ансамблеві виступити у вільному Києві. Потім промовляли: маестро М.Жуковин, голова ОК УККА Я.Спіяк, який подякував від українців Олбанської округи Ансамблеві та члени Ансамблю: Я.Вірло й О.Гамуляк.

Відспівано многоліттво Ансамблеві та господарям прийняття. Вся Управа ОК УККА з головою Я.Спіяком вложила багато праці; організаційний референт Є. Наболотний подбав про розпродаж квитків і прийняття, референт зовнішних зв'язків мґр А.Дурбак і інж. М.Герець підбали про рекляму в американській пресі, радіо й телевізії, тому й було багато американських гостей. Голови Відділів УККА займалися продажем квитків; вечерю приготував М.Демчар, а йому допомагали наші жінки. Всім їм належиться признання та щира подяка, бо спільними зусиллями уможливлено високомистецьку імпрезу з великим моральним і матеріяльним успіхом.

Учасник

КНР на новому...

(Продовження зі стор. 2)

тися, обмежуватися до натяків. І тому китайські комуністи розв'язали собі руки, стали вільними до дальших заходів і змін. Росіяни тієї свободи не здобули, від злочинів і помилок минулого не звільнилися і на майбутнє будуть ними обтяжені, як і дотепер. І власне тому китайці могли, не зриваючи з комунізмом, шукати зовсім нових доріг; росіяни й надалі залишилися в'язнями своїх давніх помилок і злочинів. Тут зовсім збоку залишаємо питання майбутнього комуністичної доктрини. Російський і китайський приклади вказують на те, що майбутнє тієї доктрини і побудованої на ній системи лежить, якщо можна висловитися парадоксально, у відході від неї.

І тому зовсім не дивно, що китайські комуністи могли ствердити: „Немає непохитних узорів для розвитку соціялістичних відносин у продукції. Ми мусимо перетворити соціялістичну леґальну систему в могутній інструмент захисту народних прав, в забезпечення ладу в продукції, у поступове введення справжньої демократичної соціялістичної політичної системи, що крок за кроком здійснюватиме участь народу в ній".

Російські комуністи не можуть здобутися на такі прості ствердження. Вони приковані до брехні й злочину свого минулого мусять говорити лжемовою. У цьому між іншим — велика різниця між тими двома системами.

(Продовження буде)

Заснування Відділу СУА в Йонкерсі

Дня 12-го квітня цього року у приміщення школи св. Михаїла в Йонкерсі прибули представниці від екзекутиви, референтури і голова Кружної Управи СУА; перевели інформаційне засідання, на якому засновано новий Відділ СУА в Йонкерсі.

Засідання відкрила довголітня членка СУА Відділу Ню Йорк з Йонкерсу Леся Крумшин. Після привітання вона запросила до дальшого ведення програми ініціяторку засідання Ірину Кіндрачук, організаційну референтку Головної Управи. І.Кіндрачук запросила до президії Оксану Щурову, голову Окружної Упави в Ню Йорку, Любу Волинець, заступницю голови, і Марту Данилюк, секретарку ГУ.

Опісля запропоновано, щоб на залі всі познайомились, з огляду те, що на засідання прибули членки, гості від першого й 83 Відділів з Ню Йорку, та представлено присутню на залі Н.Холодну, мовного редактора журнала „Наше Життя".

Наступна прелеґентка дала короткий перегляд про склад організації СУА та детально розповіла про його діяльність. Від часу заснування СУА минуло 56 років. Цей поважний вік свідчить, що Союз Українок — вже вироблена організація.

Від початкуючих кількох Відділів, перші з котрих створено в Ню Йорку, сьогодні нараховується їх 118. Простір, де постали відділи, сягає від східних меж Північної Америки по західню частину, до Каліфорнії. Зчасом структура відділів змінилась. Щоб полегшити контакт з Головною Управою створено Окружні Управи, до яких належали відділи. Дотепер нараховується 14 Окружних Управ.

СУА має вже цілий ряд заслуг. СУА був ініціятором і засновником Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Крім інших видань і брошур, видає постійно місячник — журнал „Наше Життя", теперішнім редактором якого є Уляна Любович. При СУА постав Український Музей в Ню Йорку, котрий й далі піддержується, його й названо „дитятком СУА".

Голова ГУ Іванна Рожанковська брала участь у Світовій Жіночій Конференції, яка відбулася у Копенгаґені минулого року. Інші наші делеґатки взяли участь у конференції, яка відбулася у Мехіко в 1975 році.

Відділи СУА влаштовують виставки українського прикладного мистецтва по різних українських і американських установах. Засновують дитячі садочки, призначенні для передшкілля українських дітей. Опікуються бідними українськими дітьми в Бразилії. Здобувають фонди, за які винагороджується українських письменників на літературних конкурсах за наліпший твір.

Прелеґентка навела нам імена засновниць, перших голів і редакторів СУА. Між іншими, довголітню голову й редактора журналу Олену Лотоцьку, Лідію Бурачинську та інших. На закінчення вона подякувала всім за присутність, а зокрема д-рові А.Соханові й його дружині, І.Гонкевич і М.Борковській. Ці три місцеві пані створили ініціятивний комітет і скликали сьогоднішне засідання.

Голова Окружної Управи О. Щурова познайомила нас зі станом членських вкладок і зі складом Окружної Управи. Засадничим є те, що відділи СУА є в безпосередньому контакті з Окружними Управами, а округи — в безпосередньому контакті з ГУ СУА. Один раз у році скликається загальні збори, на котрих вибирається нову управу.

Члени різних округ зустрічаються три рази на рік. Найбільш популярна зустріч відбувається у День Союзянки, котрий звичайно відбувається влітку на Союзівці.

По черзі представниця М. Данилюк перечитала статут з таблиці ч. 3 про цілі СУА. Присутні кандидатки на членки більше довідалися про принципи організації, до якої мають нагоду належати.

Після прочитання статуту Л.Крумшин роздала жінкам заяви для вступу у членство СУА. Вписалося 27 жінок зі всіх присутніх (31 особа).

До нової Управи вибрано: Л.Крумшин — голова, І.Гонкевич — заступниця голови, І.Бабяк — секретарка, М.Борковська — касирка. Референтки: Л.Сохан — імпрезова, І.Мацюк — організаційна, О.Женецька — пресова (українська мова), Х.Соневицька — пресова (англійська мов). В.Преско — культурно-освітня. Контрольна комісія: д-р Аркадія Коцибала — голова, А.Король і Т.Кащак — члени.

Вкінці Л.Волинець показала прозірки фільму з Українського Музею у Ню Йорку, пояснюючи їх. Вона розповіла, що в попередніх роках, так як сьогодні, членки СУА влаштовували виставки українського прикладного мистецтва, котрі викликали зацікавлення поміж українським і неукраїнським довкіллями. Тому виникла потреба придбати більше експонатів, які вдалось закупити в 1933 році в Львові. Одначе, ці вартісні експонати за деякий час не мали свого сталого приміщення. І щойно в 1976 році, коли СУА закупив дім на спілку з УККА, в Ню Йорку створено Музей, де приміщено всі експонати.

В останньому часі члени Управи Українського Музею займаються збиранням знімок, що мають організаційну або історичну вартість; проситься їх дарувати до Українського Музею.

На прозірках присутні мали нагоди побачити чудову гуцульську кераміку, українську народну ношу майже зі всіх частин українських земель, ткані килими з XVIII сторіччя, виставку прекрасних писанок, образи мистця Никифора з Криниці, тощо.

Місцеві членки частували печивом і чаєм, під час чого відбулась товариська гутірка

О.Женецька
пресова референтка

Виставка українських мистців у Мехіко

Недавно було проголошено, що праці двох мистців із стейту Ню Йорку Лавра Полона і Оксани Лукашевич - Полон, будуть виставлені в Мехіко цього літа на виставці, за запрошеннями.

Ця виставка — „Графіка 81" — в Ґалерії Міґел відкриється у Сан Міґел де Аєнде, котре є одним із найбільш мальовничих міст у Мехіко. Воно знане зі своєї колоніяльноі архітектури та як артистичний центр в Мехіко, котрий притягає артистів, письменників та відвідувачів із усіх країн світу. Деякі з найбільше відомих сучасних мистців виставляли свої праці в Сан Міґел. А такі мистці як Сікіерос та Рівера працювали там і їхні праці-фрески можна там оглядати. Тому з найбільшим ентузіязмом мистці Оксана й Лавро це запрошення приняли

Згадані мистці мґр Оксана Лукашевич-Полон і мґр



Лавра Полон і Оксана Лукашевич-Полон

Лавро Полон довгий час мешкали та подорожували за границею.

Недавно вони були запрошені дати свій ілюстрований монтаж з цих подорожей в Рочестері, Н. Й., на цілі Українського Музею в Ню Йорку.

Повернувши з довгої подорожі по землях оттаманської імперії, де обоє мистців, Оксана й Лавро, були заанґажовані в науковій-дослідній праці, котра рівночасно є їхньою підготовою до осягнення докторатv з Нюйоркського університету, в цій цілі довгий час перебували в старинному Константинополі, знаному сьогодні як Стамбул.

Праці згаданих мистців, Оксани й Лавра, будуть рівнож виставлені на Союзівці.

Мешкаючи в мальовничій околиці „Фінґер озера", згадані мистці мають змогу плекати свій власний - мистецький стиль в спокої і тиші природи, а зі своїх далеких світових подорожів вони дістають надхнення та нові ідеї для своїх мистецьких праць.

У Чікаґо відбувся „День Союзянки"

Окружна Управа Союзу Українок Америки в Чікаго, при співпраці свого членства, згуртованого в 12-ох Відділах, зорганізувала й успішно перевела в неділю, 21-го червня ц.р., свій День Союзянки на оселі „Самодопомоги" над Круглим Озером.

Була це розвагова імпреза з цікавою, багатою і ориґінальною програмою, на якій зустрілись не тільки союзянки, але приїхали також їхні родини, друзі й знайомі

Ранок був холодний і хмари часто закривали сонце, та, однак, уже перед 11-ою годиною, на яку була заповіджена Служба Божа, досить багато авт заповнило паркувальну площу. Службу Божу урочисто відправив молодий душпастир о. Андрій Чировський. Присутні гарно співали, а союзянки, напевно, щиро молилися і просили гарної погоди.

При вході на головну площу здалека видніла, згори головного будинку, емблема СУА і привіт усім гостям, а пані з Окружної Управи—Марія Юзефович і Олена Турула з усмішкою кожного вітали та запрошували на обід, перекуску, оглянути рисунки школярів, закупити льотерійні книжечки.

Багатьох манило озеро й відпочинок на зеленій траві, та все ж таки громадно зупинялися біля стола, на якому енерґійна організаційна референтка Марія Наваринська розклала прегарні експонати відомих українських мистців. Були там також трипільська кераміка й вишивки, які подарували союзянки. Усе призначено на виграку.

Точно в 2:30 год. по полудні. голова Округи Марія Семків через гучномовець коротко привітали всіх присутніх, особливо союзянок, які приїхали не тільки з Чікаґо, але також з Милвокі, Виск. (членки 51-го Відділу) та з Манстер-Геммонд, Інд. (членки 102-го Відділу). Після того передала слово Галині Коленській, заступниці голови Окружної Управи, яка перевела мистецько-розвагову програму.

Приграваяла новостворена оркестра при Товаристві Оборони Лемківщини.

В першій частині програми пописувались діти зі „Садочка Казок", гордість 29-го Відділу, який фахово веде Ірина Олексюк. Несподіваний і небажаний дощ змусив перервати програму та, на щастя, не надовго, бо вже за кілька хвилин виступила Уляна Терлецька, членка 22-го Відділу, зі своїм поетично-настроєвим виступом, який попередив оригінальний показ купелевих строїв, почавши від 1831 року аж до теперішніх часів.

Була ще дуже оригінальна точка, ініціяторкою якої була сама Уляна Терлецька. Опис тих строїв, які згодом називали купальниками, вона докладно вивчила при допомозі членок 29-го Відділу Тетяни Рейнарович і Галини Коленської, а по-мистецьки їх відтворила Любомира Шеремета, голова 22-го Відділу.

Добре справились також модельки, якими були союзянки, їхні доні чи навіть внучки. Г.Коленська почерзі описувала кожний купальник. Виходила моделька й ґраціозними рухами представляла свою добу, а присутні подивляли, згадували „старі, добрі часи", та дивувались, як багато елеґантности й доброго смаку виявляли наші прабабуні в своїх перших купелевих строях.

Після показу купальників дівоча танцювальна група молоді при парафії свв. Володимира й Ольги виступила з гарним танком „По гриби", укладу Юри Цепинського й Роксани Дикої-Пелипчак.

Зчерги Ірина Олексюк проголосила перше місце за найкращий рисунок, яке дістала талановита Софійка Саланцік.

Відбулась також льотерія мистецьких експонатів, як також вильосовано нагороди для щасливих татів з нагоди „Дня Батька", а ними були: д-р Павло Турула й інж. Богдан Боднарук.

Програма закінчилась. Деякі роз'їздились домів, а інші ще довго насолоджувались приємними розмовами й смачними стравами, які приготовили союзянки під проводом Анни Білинської. Їхня праця, здається, була найтяжчою, бо можна собі тільки приблизно уявити, скілки труду вимагало приготування 200 обідів, а була ще перекуска, кава, солодке.

Союзянки відбули гарно своє свято, свій День, який влаштовують разом тільки один раз у році. Коли залишали оселю падав дощ, а озеро було замрячене, сумне. Та вони не журились, бо знали, що перед ними у спільній праці ще багато соняшних днів.

Ярослава Панчук,
пресова референтка